

Obsah	
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	2
2. ÚVOD.....	3
2.1. ÚČEL GENERELU VEŘEJNÝCH PROSTOR.....	3
2.2. VEŘEJNÝ PROSTOR.....	3
2.3. MĚSTSKÁ ČÁST BRNO ŽABOVŘESKY.....	3
3. PŘEHLED PODKLADŮ.....	4
4. CÍLE.....	4
5. ANALYTICKÁ ČÁST.....	4
5.1. Kategorizace vymezených veřejných prostranství na území MČ Žabovřesky dle typologie veřejných prostranství města.....	5
5.1.1. Náměstí.....	5
5.1.2. Předprostory významných budov.....	5
5.1.3. Drobný veřejný prostor.....	7
5.1.4. Náves.....	7
5.1.5. Volný sídlištní meziprostor.....	7
5.1.6. Vnitrobloky bytových domů.....	7
5.1.7. Městská třída.....	8
5.1.8. Ulice – dopravní a dopravně zklidněné.....	8
5.1.9. Pěší spojnice a průchody.....	8
5.1.10. Nábřeží.....	8
5.1.11. Park, lesopark.....	9
5.1.12. Parkoviště.....	9
5.1.13. Veřejný prostor a zeleň dopravní a technické prostory.....	9
5.1.14. Ostatní veřejné plochy (izolační zeleň, zel. pruhy podél cest).....	9
5.2. Hierarchie.....	9
5.3. Spádovost / dostupnost.....	10
5.4. Struktury ve městě a jejich vliv na veřejná prostranství.....	11
5.5. Pěší doprava.....	12
5.6. Cyklistická doprava.....	13
6. SPECIFIKACE PROBLÉMOVÝCH LOKALIT A TRAS.....	14
6.1. Regenerace a vznik veřejných prostor.....	14
6.2. Problémové lokality a lokality s potenciálem.....	14
6.3. Bariéry v území a jejich překonávání.....	16
6.4. Obecné a multiplicitní problémy veřejného prostoru ve městě.....	16
6.4.1. Kontejnery tříděného odpadu.....	16
6.4.2. Odpadkové koše městské.....	16
6.4.3. Přístřešky na komunální odpad v sídlištních (řeší magistrát).....	16
6.4.4. Prostorové bariéry.....	16
6.4.5. Volně stojící rozvaděče.....	16
6.4.6. Grill pointy.....	16
6.4.7. Výběhy pro psy, úklid exkrementů.....	17
6.4.8. Reklama ve veřejném prostoru.....	17
7. PILOTNÍ LOKALITY K REGENERACI.....	17
8. DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ POSTUP.....	17
9. ZÁVĚR.....	18

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV: **GENEREL VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ MĚSTSKÉ ČÁSTI BRNO-ŽABOVŘESKY**

OBJEDNATEL: Statutární město Brno – městská část Brno – Žabovřesky

Horova 28, 616 00 Brno

ZASTOUPEN: Ing. Pavlem Tyralíkem, starostou městské části

email: tyralik@zabovresky.cz

tel.: 549 523 517

TYP DOKUMENTACE: ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ PODKLAD

AUTOŘI DOKUMENTACE: Ing. arch. Olga Kleinová

Ing. arch. Pavel Klein, autorizovaný architekt ČKA 03647

Ing. arch. Robert Sedlák

KT ARCHITEKTI

ZODPOVĚDNÝ ARCHITEKT: Ing. arch. Pavel Klein, autorizovaný architekt ČKA 03647

ZASTOUPENI: Ing. arch. Olgou Kleinovou

Kroftova 35, 616 00 Brno

IČO: 72414367

email: olga.klein@seznam.cz

Mob: +420 604 245 332

ČÍSLO PARÉ:

2. ÚVOD

2.1. ÚČEL GENERELU VEŘEJNÝCH PROSTOR

Generel veřejných prostranství městské části Brno – Žabovřesky je strategický dlouhodobý dokument, podle kterého se plánovaně postupuje při realizaci revitalizace a rekonstrukce veřejných prostor na území MČ Brno – Žabovřesky.

Zacílení na veřejný prostor je v souladu s plánem městského rozvoje - strategií města Brna, kterou vypracovává Kancelář strategie města. Poslední aktualizace strategie proběhla v r. 2014.

„Veřejná prostranství vybavená odpovídajícím městským mobiliářem – náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení – jsou základním společenským a komunikačním prostorem, který utváří charakter města i jeho jednotlivých částí, a jsou podmínkou obyvatelnosti, přístupnosti a prostupnosti území.

Rozsah, kvalita a dostupnost veřejných prostranství včetně zeleně je jedním ze základních ukazatelů atraktivity a na ní závislé prosperity města. Potřeba jejich ochrany a tvorby vzrůstá se zvýšením vnímavosti obyvatel k otázkám životního prostředí a kvality života i se zvestupem významu volného času a požadavků na rekreaci v životě člověka. Rozvoj a dostupnost veřejných prostranství včetně zeleně jsou důležité zejména v centrálním a kompaktně zastavěném území města, které nemá přímou návaznost na přírodní krajinné zázemí a kde rekreační náplň veřejných prostranství se zelení je jedním z předpokladů k posílení funkce bydlení.“ (Strategie města Brna)

Dalším kladným aspektem ve spojitosti s celoměstskou strategií je horizontální téma strategie Brna, které postupuje všemi prioritami strategie a tím je podpora rodiny. „Město Brno formuluje svůj základní postoj přihlášením se k ideálu „**město pro rodiny**“. Cílem je vytvářet ve městě takové podmínky, aby se rodiny v Brně cítily dobře a chtěly se zde natrvalo usazovat.“ (Strategie města Brna)

Protože veřejná prostranství jsou v životě rodiny významnou součástí pro trávení volného času, můžeme říci, že koncepčním přístupem k vytváření a regeneraci veřejných prostor v městské části je konáno v souladu se strategií pro Brno.

Generel při vytváření návrhů respektuje stanovené obecné pořadí priorit jednotlivých druhů dopravy - veřejná doprava, chodci, cyklisté, obslužná doprava, cílová individuální doprava, průjezdná doprava. Cílem je nacházení ideálního poměru využití veřejných prostor.

V průběhu posledních desetiletí se změnil evropský trend rozvoje měst a současně více než na plánování dopravní infrastruktury je orientován na člověka, obyvatele. Vytvářením souvislé sítě veřejných prostranství v kvalitě, která posílí jejich využívání vyjdeme vstříc potřebám chodců a cyklistů.

2.2. VEŘEJNÝ PROSTOR

Veřejný prostor je **nosná struktura města**, která umožňuje setkávání, předávání informací, působí na lidské emoce. Veřejný prostor je hlavním prostředkem vnímání **obrazu města**.

Je nutné říci, že kvalita městského veřejného prostoru se vždy v první řadě odvíjí od okolní architektury tj. vymezení prostoru a kvality a úrovně staveb. Nicméně na rozdíl od architektury domů je urbanistická struktura ulic a dalších veřejných prostorů velmi stabilní a zásahy do této struktury jsou zpětně velmi obtížné. Kromě struktury je předmětem našeho zájmu samozřejmě také podoba „horizontální“ složky, tedy „podlaha“ veřejného prostoru, její členění, práce s topografií, materiály a povrchy, stromy a vegetace, mobiliářové vybavení a technické prvky a vybavení.

Kvalita veřejných prostranství určuje míru trávení času v exteriéru města a mimo soukromý prostor. Tento čas tak vytváří městský život a potažmo město samotné.

Veřejné prostory jsou atraktivní, když jsou využívány .

Z pohledu samosprávy v městské části je úprava a návrh veřejného prostoru **reálným prostředkem zlepšení** kvality života jejích obyvatel, protože vliv samosprávy na zacházení s architekturou soukromých subjektů je omezený.

V intencích městské části nacházíme rozličné typy veřejných prostranství od typických kamenných až po neformální místa v městské „přírodě“. Toto spektrum umožňuje obyvatelům různé formy využití. V základě se jedná o společenskou funkci náměstí, předprostorů významných budov a městské třídy, trávení volného času na hřištích a v parcích a sportovně rekreační využití lesoparků. Uvědomování si charakteru a tedy účelu daného místa je základem pro jeho vytváření či regeneraci.

Kvalitní veřejné prostory ve vazbě na komerční a veřejné budovy zvyšují obrát a podporují místní ekonomiku, ve vazbě na bydlení zvyšují kvalitu bydlení. Kvalitně provedené veřejné prostory pak napříč celým spektrem zvyšují bezpečnost uživatelů a posilují vztah obyvatel k místu, kde žijí.

2.3. MĚSTSKÁ ČÁST BRNO ŽABOVŘESKY

Městská část Brno Žabovřesky je převážně rezidenčního charakteru a rozkládá se na ploše 435ha v severozápadní poloze od centra města. Se svými 20 462 obyvateli (MVČR 1.1.2014) je sedmou nejpočetnější městskou částí v Brně. Sousedí přímo s MČ Brno – střed, MČ Královo pole, MČ Komín a MČ Jundrov.

Struktura městská část je konsolidovaná, rozvojové plochy jsou až na kompaktní plochu Žabovřeských luk spíše drobné a ojedinělé. Rozvoj se očekává na svazích Palackého vrchu nad ul. Bochořákova díky vyčlenění rozvojové plochy pro bydlení v ÚP města Brna. Žabovřesk se funkčně a provozně dotkne výstavba v MČ Komín na hranici s MČ Žabovřesky pod Palackého vrchem.

Na území Žabovřesk jsou evidována dvě území brownfields. Jedná se o bývalé zemědělské družstvo a zahrádnictví na Žabovřeských loukách na ploše více jak 5ha s doporučeným využitím jako plocha krajinné zeleně. Místo je v záplavové zóně. Druhá lokalita brownfield je bývalé učiliště při ulici Bráfově a bude zahrnuta do přestavby tramvajové tratě a rozšíření VMO směr Pisárky. Středem městské části prochází po estakádě velký městský okruh, který městskou část rozděluje, nicméně spojením obou břehů několika lávkami a podchody je snaha toto rozdělení minimalizovat. V rámci rozšíření VMO směr Pisárky je plánováno propojení pěšího a cyklistického provozu od ul. Bráfova na Žabovřeské louky (směr Jundrov). V souvislosti s očekávaným rozvojem je třeba plánovat míru využití stávajících veřejných prostranství případně realizaci nových.

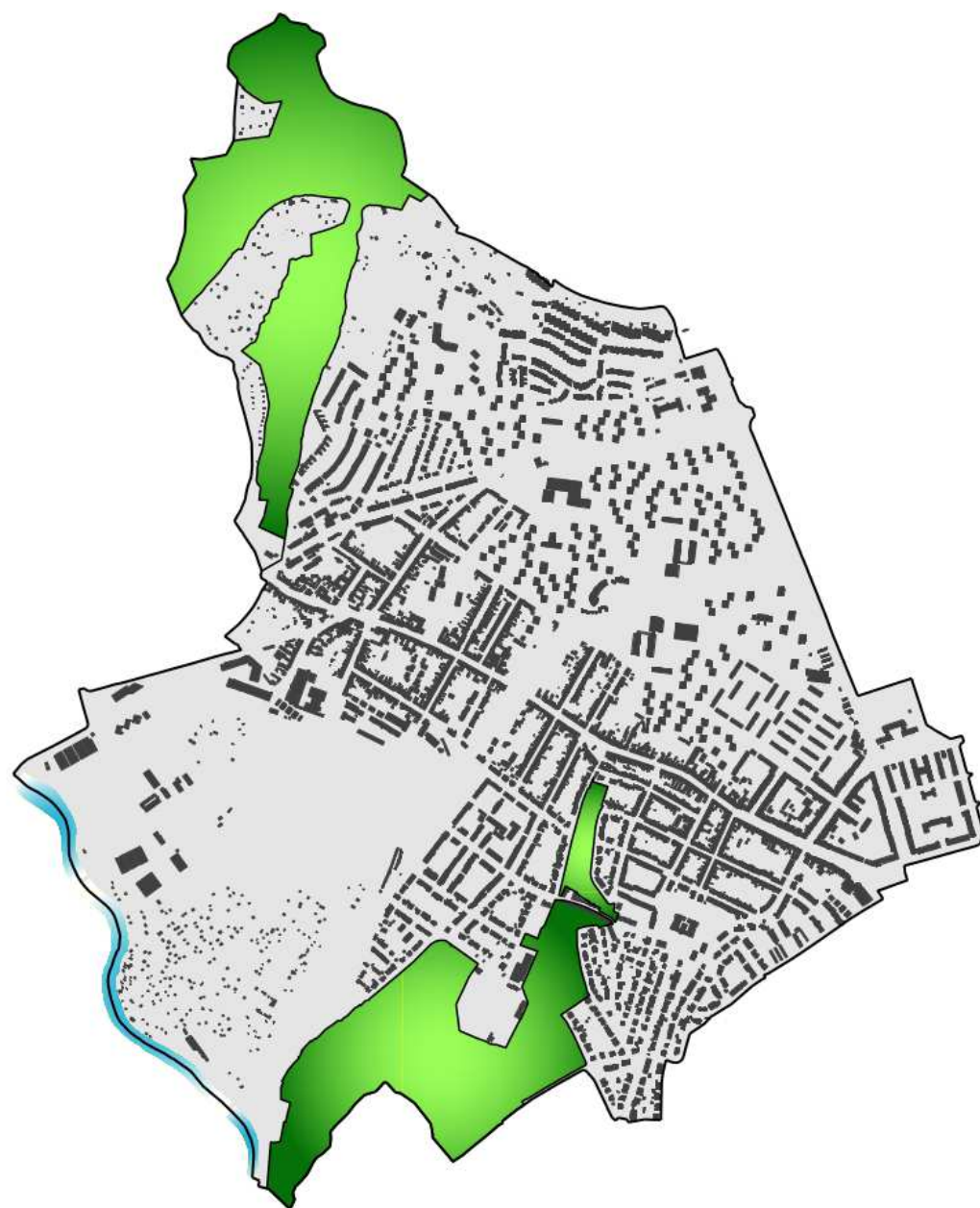

SCHÉMA STRUKTURY ZÁSTAVBY

3. PŘEHLED PODKLADŮ

Územní plán města Brna, právní stav k 20.2.2015

Generel cyklistické dopravy města Brna, Ing. Adolf Jebavý - ADOS, 07/2010

Generel pěší dopravy města Brna, UAD Studio spol. s.r.o., 09/2010

Účelová mapa města Brna, poskytovatel Statutární město Brno, Dominikánské nám.1, Brno

Ortofotomapa města Brna, poskytovatel Statutární město Brno, Dominikánské nám.1, Brno

Mapa inženýrských sítí, poskytovatel Statutární město Brno, Dominikánské nám.1, Brno

Strategie pro Brno, Kancelář strategie města, aktualizace 2014, zdroj: www.brno.cz/strategie

Portál Gis Brno – mapová aplikace odpady, gis.brno.cz

Portál VMO Brno - www.mestsky-okruh-brno.cz

Portál Ředitelství silnic a dálnic - www.rsd.cz

4. CÍLE

Cílem generelu je umožnit systémový přístup k regeneraci veřejných prostranství v MČ Brno – Žabovřesky, uplatňovat progresivní řešení a prezentovat je veřejnosti.

Městská část chce vyjádřit úmysl věnovat se kvalitě veřejného prostoru a investovat zdroje do změn ve veřejném prostoru.

Dokument reaguje na dlouhodobě neřešené problémy, které se v obrazu města jeví jako černé díry i na problémy malého měřítka pozorovatelné zejména lokálně.

Generel chce **systémovým přístupem** předcházet vytváření problémů, nevhodným a nekoordinovaným investicím a naopak zaměřit pozornost na místa, která to nejvíce potřebují.

„Ochrana a rozvoj pozitivního obrazu města je aspektem vyspělé společnosti, která chce své občany přimět trávit čas ve vzájemné společnosti a tím dotvářet kulturní profil člověka a společnosti.“ (Strategie rozvoje VP Prahy)

5. ANALYTICKÁ ČÁST

V rámci generelu byla vymezena všechna veřejná prostranství s důrazem na významná veřejná prostranství, tj. veškerá veřejně přístupná místa v městské části. Jejich kategorizace se odvíjí od těchto parametrů:

- typ veřejného prostranství
- význam daného veřejného prostranství v systému městské části event. města
- lokalizace daného veřejného prostranství v urbanistické struktuře města

Současně byla vyznačena spádová hranice veřejných prostranství (podrobněji viz kapitola 5.3.Spádovost / dostupnost).

Stanovením typu a významu veřejných prostor společně s určením jejich spádovosti získáme ucelený obraz o naplnění funkcí v městské části respektive detekujeme chybějící veřejná prostranství.

5.1. Kategorizace vymezených veřejných prostranství na území MČ Žabovřesky dle typologie veřejných prostranství města

veřejná prostranství centrálního charakteru

- náměstí
- předprostor významné budovy
- drobný veřejný prostor
- náves (částečně dochovaný charakter)

liniová veřejná prostranství

- městská třída
- dopravní ulice
- městská dopravně zklidněná ulice
- pěší spojnice a průchody
- nábřeží

ostatní veřejná prostranství

- volný sídlištní meziprostor
- vnitroblok bytových domů
- parkoviště
- veřejný prostor a zeleň dopravní a technické prostory
- ostatní veřejné plochy (izolační zeleň, zel. pruhy podél cest)
- park, lesopark

5.1.1. Náměstí

Náměstí je jedním ze základních kompozičních prvků města. Funkce náměstí ve struktuře města může být různá – náměstí obytné, reprezentační, parkové aj.

V Žabovřeskách je historicky hlavním náměstím Burianovo náměstí, které by mělo plnit funkci reprezentační. Náměstí je v historické struktuře, s kvalitním vymezením okolní zástavbou a s centrálně umístěnou neorenesanční kaplí Sv. Václava. Přes dopravní zatížení přilehlé ulice Horova má potenciál stát se reprezentačním veřejným prostorem Žabovřesk. Momentálně je zatíženo množstvím bariér v podobě parkujících aut a problematické je i zónování zohledněné v dlažbě.

Druhým historicky daným prostorem s názvem náměstí je Rosického náměstí. V současnosti je to prostranství, které svojí typologií, kompozicí a neurčitým vymezením (volná nároží) neodpovídá pojmu náměstí. Je však důležitým uzlovým bodem s velkým pohybem osob. Na příkladu nové výstavby nárožního objektu je patrné, že neživým parterem výstavba nepřispěla k oživení místa. Místo má potenciál být pohodlným uzlem veřejné dopravy s nabídkou služeb a místem pro odpočinek.

Protože ani jeden z výše zmíněných prostorů neplní společenskou a reprezentační funkci náměstí, doplňují tyto funkce předprostory komerčních objektů.

5.1.2. Předprostory významných budov

Veřejné budovy spoluvytvářejí veřejný prostor města. Podoba a využití přilehlého prostranství by měly podpořit význam veřejné budovy ve společenské struktuře města.

Protože výše zmíněná náměstí neplní společenskou a reprezentační funkci, doplňují tyto funkce předprostory společensko-komerčních objektů. Jedná se zejména o Makovského náměstí a náměstí Svornosti.

Oba prostory z urbanistického pohledu typologicky nepatří do skupiny náměstí, tuto funkci však plní velmi dobře.

Pro kulturní akce městské části slouží **Makovského náměstí**, kvalitně regenerovaný meziprostor kulturního domu Rubín a souvisejících komerčních objektů. Prostor slouží dobře pro odpočinek a příležitostné setkávání obyvatel, i jako spádová zastávka veřejné dopravy.

S umístěním podia pro slavnosti nebylo zřejmě při rekonstrukci prostoru uvažováno, takže v době konání slavností má situování hlediště a jeviště charakter provizoria. Výhodou je bezprostřední blízkost kulturního domu, kam se slavnosti přemísťují v případě špatného počasí. Z těchto důvodů by bylo vhodné zajistit projekt pro slavnosti, který vyřeší jak jeho vhodné umístění s odpovídajícím pozadím, tak připravenost (zásobování médií).

Zejména **náměstí Svornosti** po regeneraci starého objektu veřejné vybavenosti „Perla“ zažívá zvýšený pohyb obyvatel. Nevyužitý potenciál zůstává v místě hlavního vstupu z ul. Korejské, kde je nefunkční fontána a rozlehlý prostor bez vybavení a možnosti chráněného sezení. Propojení této strany s vlastním nám. Svornosti je umožněno vnitřním prostorem komerčního objektu. Chybí bezbariérové a vizuálně vstřícné propojení exteriérem, které by bylo žádoucí i ve večerních hodinách., kdy je komerční objekt uzavřen.

Vlastní náměstí Svornosti je konsolidovaný prostor dobře plnící svoji funkci setkávání, rekreace (hřiště) a vizuálních zážitků. Předprostor základní školy, mateřské školy, dětské hřiště a vstup do komerčního objektu se vzájemně doplňují. Pozornost si zaslouží hojně navštěvovaná restaurace, jejíž venkovní sezení by podpořila regenerace přilehlé zeleně (směrem k parkovišti) a úprava opěrných zídek, případně uvolnění úzkého vymezeného prostoru letní zahrádky.

Ačkoli bychom zřejmě v první řadě měli v této kapitole uvádět **předprostor budovy radnice městské části Žabovřesky**, není bohužel jeho reálný stav a způsob využití takový, aby jeho důležitost byla z pohledu obyvatel na prvním místě. Význam radnice jako reprezentativní budovy městské správy je nezpochybnitelný. Nejtěsnější předprostor vstupu do budovy vybudované v letech 1993-94 je účelně rozložen, ačkoli rozšíření dlážděné plochy a doplnění vybavení by zřejmě zkvalitnilo místo a umožnilo více pobytových aktivit. Vizí pro toto místo nechť je příležitost krátkého odpočinku pro návštěvníky a pracující v přilehlých budovách.

Problematický se jeví volný zelený pás na protilehlé straně radnice zcela bez využití. V místě jsou komplikované majetkoprávní vztahy, které jeho využití limitují. Usilování o jakýkoliv způsob i dočasného využití pozemku by přispělo k oživení prostoru před důležitou budovou městské části.

Další hojně využívané prostory před významnými budovami na území městské části jsou zastoupeny zejména předprostory kulturních objektů (KD Rubínek, knihovna J. Mahena, škol a školek (Plovdivská, J. Babáka), předprostor Salesiánského střediska mládeže. Význam těchto prostor se odvíjí zejména od jejich vytížení v souvislosti s jejich návštěvností a proto je vhodné věnovat pozornost jejich podobě a poskytnout na těchto místech takovou kvalitu, aby poskytla důvod setrvat.

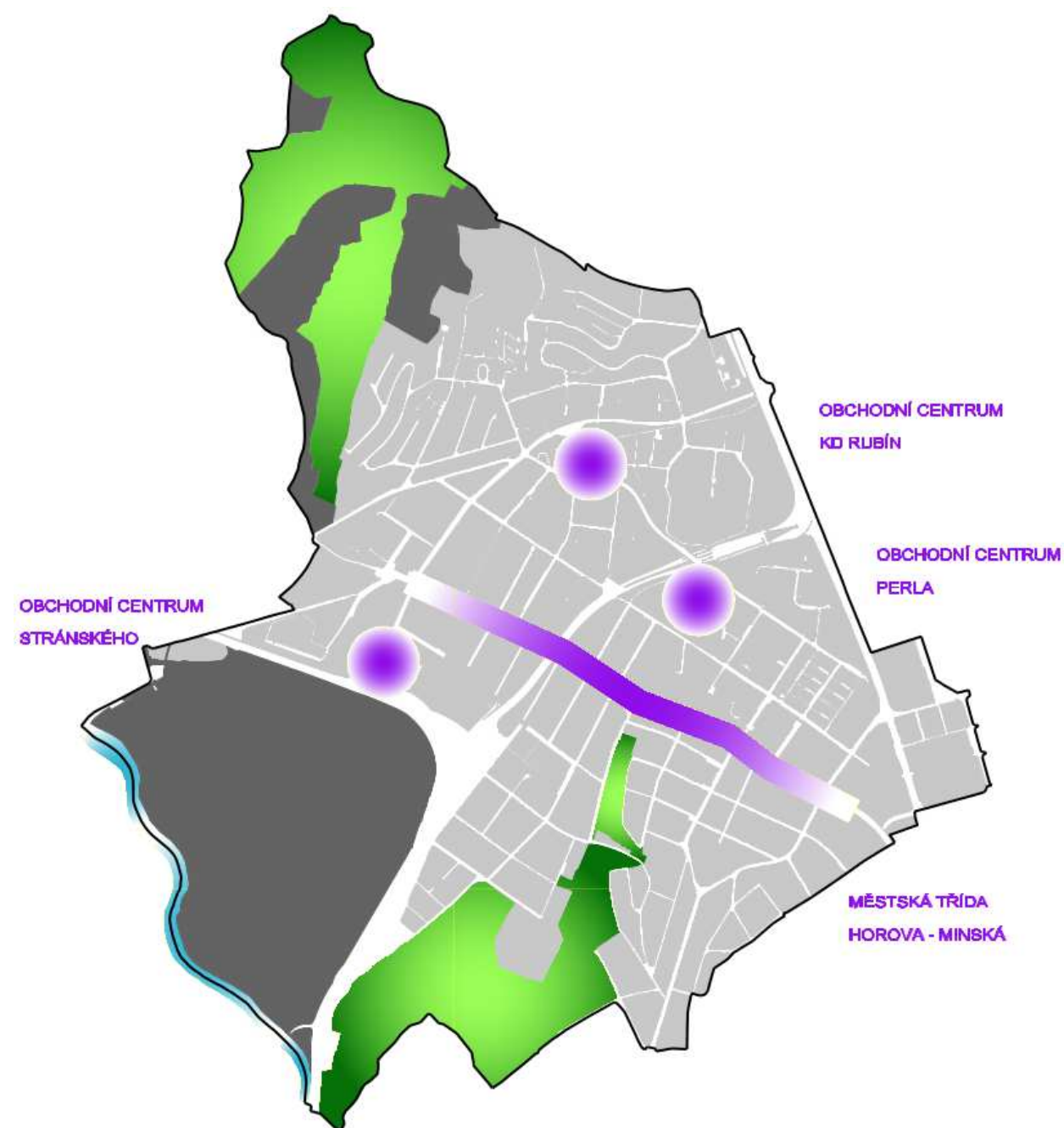

SCHÉMA - UMÍSTĚNÍ HLAVNÍCH SPOLEČENSKO-KOMERČNÍCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ JE PŘIROZENĚ NA MÍSTECH OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

5.1.3. Drobný veřejný prostor

Jedná se o místa s malou rozlohou s možností setrvat a kvalitou odpovídající charakteru místa. Urbanistické měřítko těchto prostor je určeno okolní zástavbou. Může jít o prostranství vzniklá rozšířením ulic, zelené plochy v křížení cest, pěší spojnice místně rozšířené a osazené vybavením či pouze s možností sekundárního sezení (zídky, sokly, schody), rozšířené chodníky před ustupující fasádou a v neposlední řadě dopravní uzly s kvalitou veřejného prostranství. Všechna tato místa lze zpříjemnit a využít pro zastavení a krátkodobý pobyt.

5.1.4. Náves

V městské části Žabovřesky je historicky částečně dochovaný charakter návsi na ulici Maničky. Jedná se o bývalou ves Manice. Ulice přiléhá k Rosickému náměstí a v jejím ústí byl demolován objekt z kotovic, který měl silný vesnický charakter. Kvalitou tohoto prostranství je kromě rostlé urbanistické struktury lipová alej, významný bod na mentální mapě Žabovřesk.

Pro jedinečnost tohoto místa bude správným přístupem při rozvoji tohoto místa respektovat historický charakter ulice Maničky.

5.1.5. Volný sídlištní meziprostor

Urbanistické obvody Makovského náměstí, Žabovřesky – sever a náměstí Svornosti územně spadají do sídliště Žabovřesky, jednoho z nejstarších brněnských sídlišť. Panelová výstavba byla realizována v letech 1966–1977 podle projektu Františka Kočího a Milana Steinhausera. Celková koncepce zahrnovala 3 722 bytů pro 12 500 obyvatel. (zdroj: www.encyklopedie.brna.cz)

Rozvolněná urbanistická struktura sídliště doplňuje rozličné formy bydlení v rezidenční čtvrti Žabovřesk. Sídlíště Žabovřesky je hodnoceno jako jedna z kvalitně urbanisticky pojatých lokalit v Brně. Snahy o zlidštění sídlišť nevkusnými pestrobarevnými nátěry fasád jsou již dnes považovány za formální pokusy bez valného úspěchu. Regenerované panelové domy v Žabovřeskách jsou z většiny umírněné barevnosti a v některých lokalitách se dokonce podařilo prosadit cestu jednotného stylu fasád, což významně přispělo ke kvalitě míst.

Cestou k završenému úspěchu se jeví regenerace veřejného prostoru sídlišť, která trvale probíhá. Proměnou prostranství ve fungující místa s danou funkcí se zde jeví jako dostačující.

Problematická je uniformita ploch, která znesnadňuje orientaci. Řešením je vytvoření dominant, orientačních bodů, propojení cílů jasnými trasami.

Doporučujeme eliminovat bariéry na cestách v podobě schodů tam, kde nemají opodstatnění v terénních zlomech.

Komplexní řešení by si v sídlištích zasloužila doprava v klidu. Stávající kapacity nekorespondují s dnešními potřebami. Parkující auta podél chodníků vytvářejí bariéry. Poskytnutím nových

koncentrovaných míst k parkování by se uvolnily prostory pro chůzi.

V prostoru sídlišť je mnoho kvalitní zeleně, přesto by odborná revize vegetačních prvků sídliště přispěla k zpřehlednění prostor. Kvalita zde musí převážet nad kvantitou. Místa s přerostlou zelení, stromy s nízko posazenými korunami limitují využití území a jsou příležitostí pro projevy vandalismu.

Převaha volných ploch je komplikovaná vzhledem k nalezení jejich adekvátního využití a také z hlediska nákladů na údržbu. Je proto vhodné vytvořit hierarchii prostor a určit jejich využití od extenzivního po intenzivní a nalézat další formy jejich provozování. Cestou jak usnadnit provoz a údržbu mohou být různé formy zapojení veřejnost jako jsou dobrovolnické akce (Uklidíme Česko, zapojení škol v rámci ekologické výchovy) či urban gardening (pozorovatelný v drobném měřítku v sídlištním prostoru), pronájem ploch vlastníkům přilehlých objektů.

Urban gardening je nový trend prosazující se ve velkých městech Evropy a jeho snahou je dostat starý způsob trávení volného času do měst. Jedná se o pěstění rostlin užitkových i okrasných ve společenství ostatních lidí. Místo této činnosti je ovšem vybíráno tak, že zůstává otevřeným prostorem pro každého. Vhodné jsou proluky, zanedbané a nevyužívané plochy zeleně a další opomenutá místa. Nemusí se však jednat pouze o rozsáhlé projekty pro velké počty zúčastněných. V intencích městské části Žabovřesky můžeme pod pojem urban gardening zahrnout činnost obyvatel panelových domů na drobných záhoncích s květinami v zelených pásech před jejich balkony. Toto téma se může na úrovni městské části rozvinout a mnoho lidí zejména v důchodovém věku přinést naplnění volného času a zábavu.

5.1.6. Vnitrobloky bytových domů

Hovoříme-li o veřejném prostoru, uvažujeme o veřejně přístupných vnitroblocích dosažitelných snadno z uličního prostoru, které se mohou nacházet jak v kompaktní blokové zástavbě s volnými průchody nebo v zástavbě blokové volné.

Jsou to prostranství s klidnou atmosférou se specifickým dobrým sociálním dohledem a příznivým klimatem. Spektrum možného využití vnitrobloků je velmi široké od parkového typu veřejného prostoru, polosoukromou zahradu po neformální herní plácek doplněný zelení a vybavený mobiliářem. Veřejně přístupné vnitrobloky, jsou-li průchozí, zvyšují prostupnost města.

Vnitrobloky uzavřené, kde ke každému domu patří příslušná část volného prostoru vnitrobloku jsou obvyklým jevem města a pro účely generelu je nepovažujeme za veřejný prostor. Nicméně je možné zvažovat možnost dohod vlastníků s městskou částí pro vytvoření větších celků ve formě pobytových zahrad.

V nově budovaných blokových strukturách je třeba s vnitrobloky počítat jako s městotvornými strukturami, které se mohou stát atraktivními veřejnými místy.

Vnitroblok Pod kaštany je určen k celkové obnově a v této souvislosti je namístě hledání jeho funkce a naplnění. Jednoznačná je zde potřeba rekonstrukce povrchů. Prostor má velký potenciál, z důvodu návaznosti na rušný dopravní uzel Šelepova a jeho průchodnost se dá se při vhodné podobě očekávat velký pohyb lidí. Nová podoba vnitrobloku má potenciál vhodně doplnit funkce

Parku národního odboje (Šelepova) v bezprostřední blízkosti, který je zaměřen především na dětské návštěvníky. Obnova by měla být zaměřena na zlepšení technické a estetické úrovně parku, řešit výrazné zkvalitnění stávající plochy veřejné zeleně a vyhovět požadavkům na krátkodobou rekreaci všech generací s důrazem na střední a starší kategorii občanů.

Vnitrobloky domů z 50.let mezi ulicemi **Zborovská a Korejská** mají atmosféru veřejné zahrady. Zejména část přiléhající k ul. Klímova má specifickou atmosféru díky pohledovému odstínění všech okolních silnic. Skromné vybavení v podobě několika laviček z vnitrobloku činí místo pro zasvěcené a je otázkou, zda v tomto případě není tento stav výhodou pro okolní domy. Umístěné posilovací stroje mají omezené využití díky absenci dopadové plochy.

Otevřené **vnitrobloky** na ulicích **Bezejmenné, Chládkově a Spojovací** přímo vybízejí k využití, které podpoří komunitní život. Osazení lavic se stoly, hřiště pro petangue či jinou klidnou hru, poskytnutí místa pro pěstování okrasných rostlin by mohlo v místě oživit sousedské vztahy.

Ambivalentní pozici zastává vnitroblok Pod kaštany/Tábor/Veveří, jehož část je zpřístupněna, avšak prostor je využíván zejména pro soukromé parkování firem. Slušelo by však více tomuto místu vyloučení dopravy a zklidnění tohoto prostranství, které by tak poskytlo obyvatelům domů na rušné ul. Pod kaštany, Veveří, Tábor alespoň jednu klidovou stranu. Pravděpodobně je zde komplikovaná situace majetkoprávních vztahů.

5.1.7. Městská třída

Pod pojmem městská třída rozumíme ulici, která plní nejen funkci dopravní a obchodní, ale ve vyšší míře i společenskou. Tomu musí odpovídat uspořádání uličního profilu. Hlavní determinantou jsou přitom šířka ulice a požadavky na dopravní zatížení.

Podmínkou přívětivé třídy je živý parter, s kvalitními materiály a detaily, pravidelně prováděným úklidem. Reprezentační charakter musí být naplněn odpovídajícím vybavením a zohledněním pobytových kvalit. Bezproblémová chůze (bez překážek a bariér) je prioritou pro pobyt.

Hlavní dopravní i obchodní tepnou Žabovřesk je třída **Horova-Minská**. Na této historické trase z Brna do Komína byly vlastně Žabovřesky založeny. V rozšíření uprostřed městské třídy je situováno Burianovo náměstí (kapitola 5.1.1) Momentálně započatá rekonstrukce sítě a povrchů této tepny Žabovřesk snad přinese odpovídající prostor pro společenský život a krátkodobý pobyt v podobě místně rozšířených chodníků a zintenzivnění místní ekonomiky. Dopravní zatížení na této úzké tepně je vysoké, kombinuje se zde tramvajová a automobilová doprava, což způsobuje komplikace zejména v nejužší části trasy. Zvýšení rychlosti tramvajové dopravy na nové konstrukci kolejí bude mít pozitivní vliv na rychlejší odliv vozidel. Očekávatelné je navýšení dopravního zatížení automobilovou dopravou oproti původnímu stavu a to právě z důvodů kvalitního povrchu.

5.1.8. Ulice – dopravní a dopravně zklidněné

Na základě urbanistického typu a dopravního zatížení, šířky a uspořádání profilu členíme pro účely tohoto dokumentu ulice na dopravní a dopravně zklidněné. Hlavní spojnice cílů dopravy budou vždy zatížené dopravou a jsou vítaným místem pro obchod a služby, pokud to typ zástavby umožňuje. Ulice zatížené dopravou, které jsou výhradně obytné se ideálně doplní pásy zeleně, která pocitově oddělí dopravu od domovních fasád.

Jedná-li se o obslužné ulice, kde požadovaného dopravního zatížení je malé, zavedením jednosměrky či obytné zóny se upřednostní chodec. Tyto ulice jsou pak častou volbou při směřování k cílům a oblíbenou trasou obyvatel. Přítomnost lidí v ulicích je žádoucí stav, proto se zaváděním dopravně zklidněných ulic přispívá k udržení živoucího města.

5.1.9. Pěší spojnice a průchody

Účelové pěší spojnice tvoří ve městě doplňkovou strukturu ulic a náměstí. Jsou žádoucím prvkem pro pěší pohyb, zkrácení tras a někdy i místem zastavení a odpočinku. Protože mají zpravidla malé množství technických a infrastrukturních omezení, skýtají široký prostor pro jedinečnost jejich pojetí v architektonicko – uměleckém smyslu.

Účelové spojnice reprezentuje v městské části Žabovřesky zejména síť chodníků v sídlištích. Pěší cesty jsou v těchto uniformních prostorech žabovřeských sídlišť hlavním prostředkem členění prostoru. Pro nedomáčího návštěvníka je tudíž orientace v prostoru poměrně těžká. Při zdařile pojatých úpravách vybraných hlavních cest by se mohly stát orientačním prvkem a páteří jednotlivých urbanistických sídlištních obvodů.

Pěší spojnice **rekreačního charakteru** jsou hlavními trasami k rekreačním cílům a současně sami o sobě mají poskytovat možnost rekreace svojí podobou a vybavením či alespoň vizuální zážitek. Některé takové stezky vznikají samovolně a ačkoli jejich stav někdy není plně funkční, jsou velmi oblíbené. Hledání nejkratších tras je pro člověka přirozené a pokud je to možné, legalizace vyšlapaných stezek rozšíří pole jejich uživatelů zejména o starší občany či občany s pohybovým omezením.

Typickým příkladem je pěšina z ulice Vychodilova k ulici U vodárny, která je využívána již od dob výstavby domů na ulici Kainarova. Naopak spojnice Horská – U vodárny byla již v době budování lokality rodinných domů pojednána jako rekreační trasa v lokálním rozšíření s místem pro sezení a výtvarným dílem a přesto, že slouží již několik desítek let, stále má své kouzlo.

Při plánování nových lokalit pro výstavbu je nezbytné zachovat či vytvořit pěší propojení, pokud území není propustné jiným způsobem, aby nevznikaly uzavřené lokality.

5.1.10. Nábřeží

Řeka Svratka a její bezprostřední okolí tedy nábřeží má zásadní význam pro celé město. Je přirozeným atraktorem, je vodítkem tras a jako taková je veřejným prostorem.

Na území Žabovřesk není nábřeží Svratky zatíženo zástavbou a souvislá přítomnost přírodních břehů je velkou devizou městské části. Přiléhající rozlehlá lokalita Žabovřeské louky určená pro vybudování parku a ponechání krajinné zeleně je jasným vodítkem k vybudování rekreačně pobytového areálu nadmístního významu.

Řeka je přirozenou bariérou v městské krajině a pro zvýšení prostupnosti města je vždy nutné volit odpovídající počet bodů k překonání – mostů, které se pak stávají součástí veřejného prostoru nábřeží.

5.1.11. Park, lesopark

Parky a lesoparky jsou hlavní součástí zelené infrastruktury města. Tato „zelená“ veřejná prostranství slouží k rekreaci a pobytu obyvatel měst. V urbání struktuře města tvoří samostatně vymezenou lokalitu.

Na mapě Žabovřesk se nacházejí dva lesoparky. Wilsonův les v jižní části spadá pod péči Magistrátu města Brna. Lesopark byl založen roku 1882 velkostatkářem a notářem rakouského a rakousko-uherského císaře Františka Josefa I., Ludvíkem Odstrčillem v těsném sousedství tehdejší osady Kamenný Mlýn na jihu tehdejšího katastru obce Žabovřesky. Díky Odstrčilově spolupráci se Žabovřeskami a Zalesňovacím a okrašlovacím spolkem Brna vznikl lesopark o dnešní výměře skoro 34 ha.

Palackého vrch pokrývá sever městské části a je spravován a.s. Lesy ČR. Stejně jako Wilsonův les je velmi využíván k rekreačním účelům, zejména trasa po jeho hřebeni. Nepřístupné plochy náletových stromů a porostů skýtají prostor pro dobrodružnější povahy. Zvýšení kvality zeleně by v lese Palackého vrch bylo značným přínosem.

Plánovaná výstavba na úpatí Palackého vrchu na k.ú. Komín má být napojena z křižovatky Kroftova /Štursova a tím se změní charakter nástupního prostoru do rekreační zóny Palackého vrch. Proto by v místě měla vzniknout nárazníková zóna, která bude přirozeným přechodem z obytné části do klidového prostředí lesoparku. Ta může mít podobu parku s aktivitami nebo parkového náměstí.

„Nejvýznamnější symboly městské zeleně – historické městské parky, jako jsou Lužánky, Špilberk nebo Denisovy sady, parky hradebního okruhu, Tyršův sad, park na Slovanském náměstí, park na Obilním trhu, Wilsonův les, uliční stromořadí a další - jsou významnou součástí přírodního a kulturního dědictví a spoluvytvářejí obraz města. Postupné náročné rekonstrukce vrací těmto parkům jejich původní poslání. Parky s kvalitní vybaveností jsou důležitým místem společenských kontaktů a zejména pro děti a starší občany je park v docházkové vzdálenosti do 300 m nezbytný.“ (Strategie města Brna)

5.1.12. Parkoviště

Plochy pro dopravu v klidu jsou nezbytnou součástí dnešního města. V blokové zástavbě se nesetkáváme s parkovišti jako takovými, pro parkování je vyhrazena část uličního profilu podél

silnice. S tímto principem je nutné zacházet tak, aby zůstávala místa prostupná a pohledově otevřená, přátelská k chodcům.

V zástavbě volné, sídlištní jsou vyhrazené plochy pro parkování většího rozsahu. Pohlíženo užitelně jsou vhodným místem k umístění kontejnerů tříděného odpadu, drobným objektům technické infrastruktury. Aby byly vnímány jako spojitá součást kvalitního volného prostoru ve volné zástavbě, je dobré, když jsou doplněna zelení vzrostlých stromů. Nebo v případě, že je žádoucí parkující vozidla pohledově odclonit, vysazovat keřové porosty, které navíc zpřehlední členění volného prostoru.

5.1.13. Veřejný prostor a zeleň dopravní a technické prostory

Velké stavby dopravní infrastruktury jsou doprovázeny zbytkovými plochami, někdy nepřístupnými, z většiny osázeny stromy či porosty nebo zatravněny.

Není-li možnost místa zpřístupnit, trvalá péče o kvalitu plochy a její různorodost se zúročí v dálkových pohledech, aby obraz města zůstal kvalitní.

Pokud se jedná o místa blízka dopravní a technické infrastruktury, která jsou nebo mohou být přístupná, je známo ze zkušenosti, že i tato místa si nacházejí svoje uživatele např. mezi chovateli psů. Výhodně jsou tato místa v Žabovřeskách využívána jako výběhy pro psy. Ale i skateparky, industriální parky jsou vhodným využitím těchto míst. Hledat možnosti, jak zcela vyloučit existenci zbytkových ploch kolem kapacitní infrastruktury je žádoucí, protože mají tendenci vytvářet vnitřní periferie. Typickým nešvarem těchto ploch je velkoplošná reklama, která degraduje jak své nejbližší okolí, tak podobu města.

Péče o tato místa zvyšuje sociální bezpečnost okolí.

5.1.14. Ostatní veřejné plochy (izolační zeleň, zel. pruhy podél cest)

Doprovodná zeleň v pásech zpřijemňuje pobyt v ulicích zejména blokové zástavby rodinnými domy. Někdy se stává příležitostí pro soukromé zahradničení, ovšem pokud je na dobré úrovni, místu rozhodně neškodí. Ulice, či obytné ulice se zelenými pásy jsou pro jejich příjemnou atmosféru často pěšími voleny pro dosažení cílů.

Izolační zeleň podél víceprroudých komunikací zvyšuje kvalitu bydlení v přilehlých objektech. Například ulice Královopolská je typickým dokladem dobrého odizolování obytné zóny od šestiproudé komunikace.

5.2. Hierarchie

Veřejná prostranství rozlišujeme podle jejich významu v urbanistické struktuře, zejména s ohledem na charakter jejich užívání. Rozlišujeme tak prostranství **významná pro celou čtvrť** a dále prostory **nadmístního** a ryze **místního významu**.

Zařazení do těchto kategorií **předurčuje požadavky na podobu prostranství**, např. reprezentativní charakter a kvalitní dostupnost v případě čtvrtkových prostranství nebo vytvoření kvalitního obytného prostředí na prostranstvích místního významu.

V Žabovřeskách patří mezi nejvýznamnější prostranství (čtvrtkového významu) ulice Minská a Horova spolu s Burianovým náměstím, nejdůležitějšími zelenými plochami pro celou čtvrť jsou Wilsonův les nebo Žabovřeské louky. Nadmístní význam pak mají například prostory lokálních center Rubín, Perla. Velké množství rezidenčních ulic a sídlištních prostorů spadá do kategorie místního významu, kde uspořádání těchto prostranství by mělo preferovat potřeby uživatelů z bezprostředně navazující zástavby (např. existující obytné zóny v ulicích Tolstého, E. Voračické).

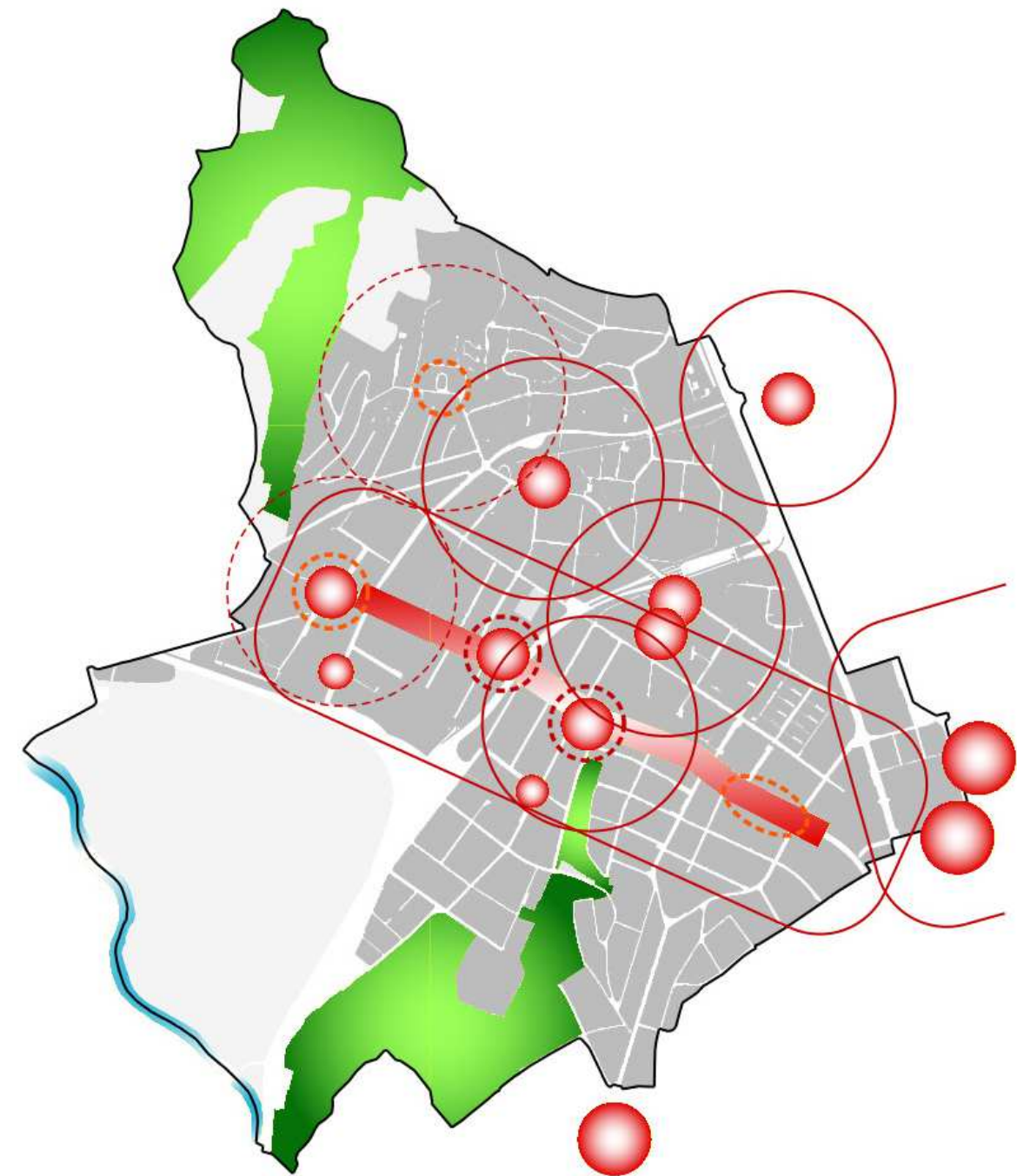
5.3. Spádovost / dostupnost

Kvalitní urbanistická struktura umožňuje **pěší dostupnost důležitých cílů**. Těmi jsou jednak **místní centra** soustřeďující vybavenost (Minská-Horova, Rubín, Perla apod.), dále pak **rekreační zázemí** ve formě městských parků, lesoparků nebo volné příměstské krajiny.

Schéma zobrazuje od center vybavenosti vzdálenost 300 m, tedy pohodlnou docházkovou vzdálenost. Je zřejmé, že většina obyvatel Žabovřesk má v dosahu každodenní vybavenost (obchod s potravinami a další služby). Větší vzdálenost za těmito cíli musejí urazit obyvatelé z okolí ulice Vychodilovy, kde je však potenciál pro rozvinutí lokálního centra u smyčky trolejbusu. Druhou „vzdálenější“ lokalitou je rezidenční území pod Wilsonovým lesem, jižně od ulice Kameníčkovy a Fanderlíkovy. Za pozornost stojí také potenciální rozvoj místního centra na Rosickém náměstí, resp. na ulici Stránského ve vazbě na nově budovanou obytnou čtvrť v okolí ulice Sochorovy)

Předpoklady pro velmi dobrou dostupnost významnějších rekreačních (zelených) prostranství mají jižní a severozápadní část Žabovřesk s Wilsonovým lesem, Palackého vrchem a potenciálem Žabovřeských luk. Z východní části čtvrti je blízko na Kraví horu, která má charakter městského parku. Obyvatelé severovýchodního segmentu podél ulice Hradecké mají do přírodního zázemí nejdál. Pro doplnění nabídky v této lokalitě navrhuje generel rozvoj malého městského parku podél ulice Královopolské.

V kontextu dostupnosti je však **klíčové zajištění kvalitních přístupových tras** ke všem výše uváděným rekreačním plochám, tedy zejména odstraňování bariér (možnost bezpečného překonání dopravně zatížených komunikací) a ochrana přístupových cest ve stávajících a zejména rozvojových územích (přístupy na Palackého vrch, Žabovřeské louky).

SYSTÉM VEŘEJNÝCH PROSTOR SPOLEČENSKO – VEŘEJNÝCH

DLE VÝZNAMU

5.4. Struktury ve městě a jejich vliv na veřejná prostranství

Mezi strukturou zástavby a charakterem veřejných prostranství je úzká spojitost. Struktura zástavby je dána parcelací, rozměry bloků, podobou uliční čáry, intenzitou zastavění apod. Ve výsledku struktura ve vztahu k veřejným prostranstvím ovlivňuje jejich prostupnost, mikroklima, celkový pocit z prostoru daný měřítkem budov a samotných prostranství. Struktura zástavby spolu s využitím budov do značné míry předurčuje potenciál veřejných prostranství pro veřejný život.

Zástavbu na území Žabovřesk dělíme podle urbanistické struktury v první řadě na blokovou a volnou (sídlíštní). Bloková struktura se dále člení na řadovou (souvislou) a volnou (vilovou).

Bloková struktura je charakteristická jasným vymezením veřejného uličního prostoru a soukromého prostoru vnitrobloků. Veřejný prostor zde má dnes především dopravní význam, pro pobyt jsou využívány soukromé zahrady rodinných domů, případně vnitrobloky.

Potenciál pro zvýšení atraktivity veřejného prostoru v blokové struktuře spočívá ve zklidňování dopravy a hledání vyváženého poměru mezi plochami pro parkování a plochami pobytovými. Velké množství žabovřeských ulic lze upravit do režimu obytné zóny, sjednocením povrchu chodníku a vozovky zpomalit dopravu, upřednostnit chodce, vytvářet místa zastavení například na nárožích, v některých případech vytvořit ucelenější plochy pro hry dětí.

Volná sídlíštní struktura se vyznačuje volně plynoucím prostorem mezi jednotlivými samostatně umístěnými domy. Komunikace nemají formu klasických ulic ale obslužných cest často oddělených pro auta a pěší. Sídlíštnímu prostoru chybí hierarchie. Z těchto důvodů je v tomto typu zástavby obtížná orientace.

Častým negativem sídlíštní struktury bývá také nevhodné měřítko budov i prostranství – příliš velké odlidštěné prostory mezi budovami. To však není případ žabovřeského sídlíště, jehož čtyřpodlažní poměrně kompaktně rozmístěné bodové domy v zeleni vytvářejí příjemné venkovní prostředí.

V žabovřeském sídlíšti bylo pamatováno na „okrsková“ prostranství mezi skupinami domů využívaná nejčastěji pro dětská hřiště. Další prostory v okolí domů jsou „izolační“ zelení, ve které intenzivnější využití není možné, snad jedině v případě formálního připojení drobných předzahrádek k přízemním bytům – s efektem zvýšení atraktivity tohoto bydlení, snížení nákladů na údržbu ze strany městské části a zvýšení sociální bezpečnosti přítomností obyvatel ve veřejném prostoru.

V sídlíštní struktuře chybí větší veřejný prostor pro „nadechnutí“, neformální míčové hry, frisbee apod.

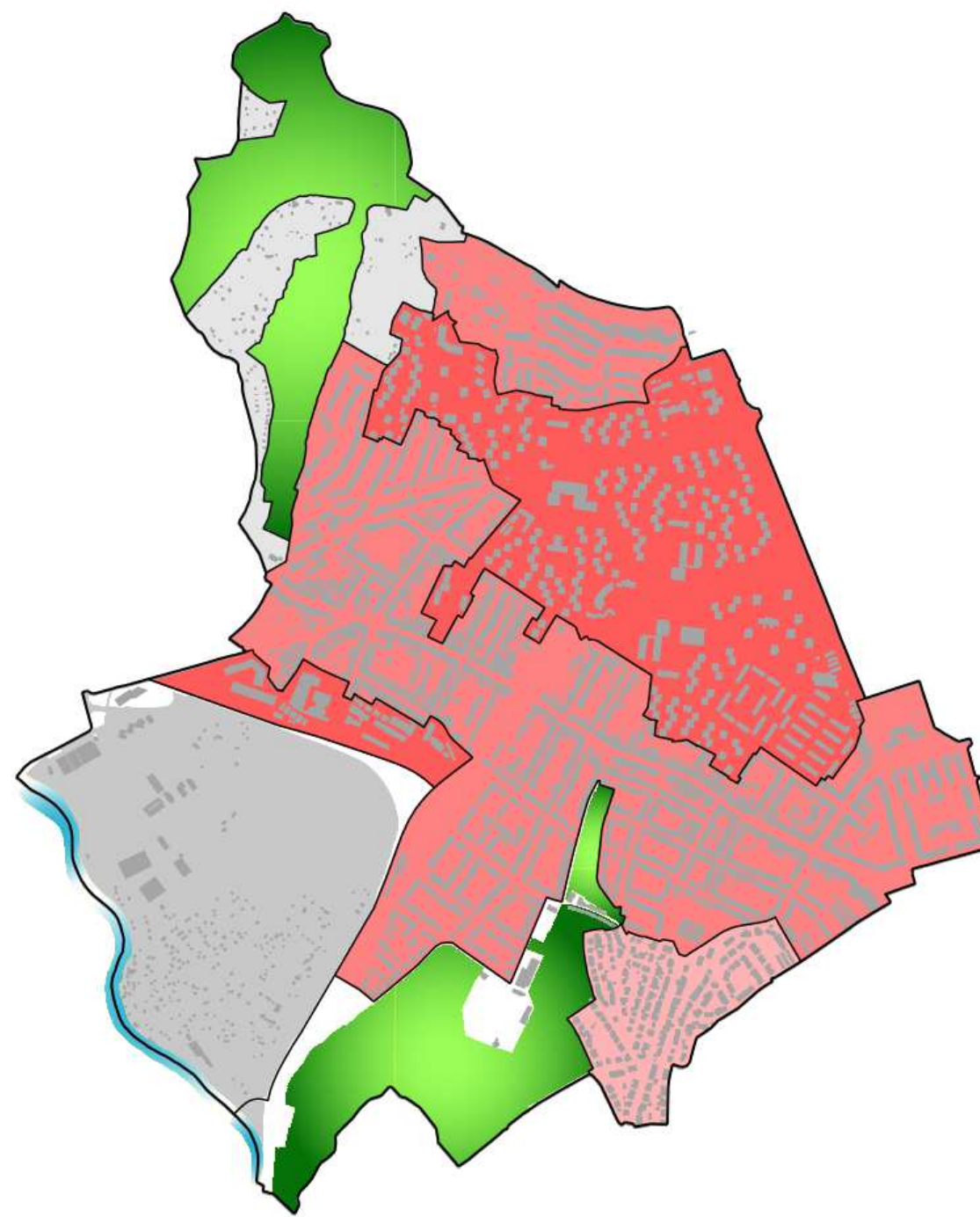

SCHÉMA URBANISTICKÝCH STRUKTUR

- VOLNÁ STRUKTURA – VILOVÁ ZÁSTAVBA
- ŘADOVÁ A BLOKOVÁ ZÁSTAVBA
- VOLNÁ STRUKTURA SÍDLIŠTĚ
- ZAHRÁDKÁŘSKÉ KOLONIE
- LESOPARKY

5.5. Pěší doprava

Pěší pohyb je podstatou města. Město bez lidí v ulicích je mrtvým městem. I v době, kdy se vzdálenosti mezi zdroji a cíli cest prodlužují a velkou část dopravy zastává motorová doprava, nelze rezignovat na chodce a je třeba naopak cíleně dbát na kvalitní prostředí pro pěší. Člověk je ochoten se pěšky přemísťovat běžně až 900 metrů, pokud je trasa bezpečná a příjemná. Pro docházku za každodenními cíli se uvažuje vzdálenost 300 metrů (viz kapitola 5.3 Dostupnost), důležitý je ale také pohled na obecnou prostupnost města a dostupnost rekreačního a krajinného zázemí „za městem“.

V Žabovřeskách se nachází významné bariéry pro pěší pohyb. Ze severu je to komunikace Hradecká, na dvě poloviny čtvrtě dělí průtah I/42 Žabovřeská. Významnou liniovou bariérou je však i ulice Královopolská. Jiným typem bariér jsou velké neprostupné plochy, resp. chybějící prostupy územím například pod Palackého vrchem, v okolí ulic Sochorovy a Kníničské nebo neupravené pěšiny např. přístup na Kraví horu v prodloužení ulice Šumavské.

Trasy vytyčené v Generelu pěší dopravy Brna (zpracováno r. 2010) jako celoměstsky významné narážejí také na problémy neprostupnosti. Pěší spojnice označená v Generelu pěší dopravy „A“ na trase Kounicova/Veveří – Hradecká – Technická – Medlánecké kopce je v místě podél ulice Hradecké vedena přes území oplocených garáží a areálu technických služeb. Zde by zřetelná návaznost od podchodu Hradecká na okružní rekreační chodník kolem Hradecké byl výrazným přispěním pro pohyb a orientaci.

Rekreační celoměstsky významná trasa Bystrc přístaviště podél Svratky až po soutok se Svitavou je na území Žabovřesk dobře prostupná. Její situování mezi zahrádkami, volně rostoucí zeleň a absence vybavení v okolí cesty jsou aspekty, které jí dávají charakter dobrodružství. Na této trase je velký potenciál pro vybudování rekreační zóny na nábřeží s aktivitami, možnostmi odpočinku a dalšími lákadly pro obyvatele.

Lokálně významné pěší trasy mají podobu ulic, chodníků v sídlištním meziprostoru popřípadě pěších spojnic mezi domy. Jejich charakter se různí podle okolní zástavby. Polohy pěších tras jsou živoucí, mění se v čase či doplňují podle stavebního a místního ekonomického vývoje. Pěkným příkladem pěší trasy je promenáda z náměstí Svornosti, která však po překonání ul. Zborovské přechází v morálně zastaralý chodník v sídlištním prostoru. V případě regenerace této trasy až k obchodní třídě Minská by mohla tato trasa aspirovat na svébytnou ikonu místa. (viz Karty problémových lokalit č. 004)

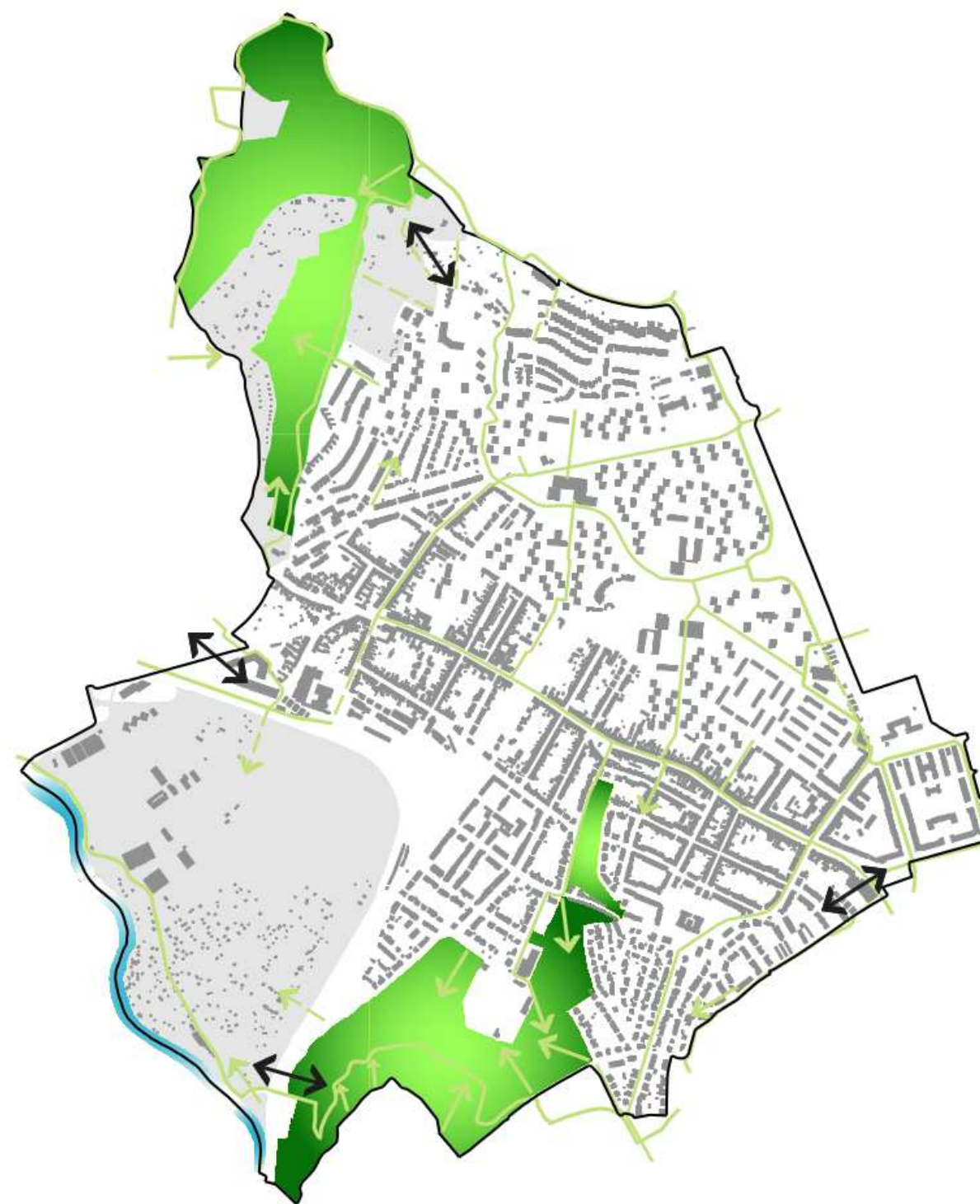

SCHÉMA PĚŠÍ DOPRAVY

5.6. Cyklistická doprava

Jízda na kole je mnohostranně příznivým způsobem dopravy ve městě. Je ekologická, tichá, prostorově a energeticky nenáročná. Vedle pozitivního vlivu na lidské zdraví je přítomnost cyklistů přínosná i sociálně: jsou to - na rozdíl od automobilů – živí lidé přítomní přímo v ulicích. Přestože cyklistická doprava má své limity, tento druh dopravy se i v Brně velmi rychle rozvíjí a spolu s tím roste také poptávka po kvalitní bezpečné infrastruktuře.

Generel veřejných prostorů zohledňuje Generel cyklodopravy pro Brno. Základním principem je vymezení páteřních dopravních a rekreačních tras (cyklopruhů a samostatných cyklostezek), na které navazuje jemnější síť vedlejších tras a místních komunikací, kde cyklista nepotřebuje samostatný jízdní pruh.

Součástí vybavení pro cyklisty musí být i bezpečné stojany pro odstavení a uzamčení jízdních kol, zejména před veřejnými budovami, školami, ale také na obchodních ulicích (Minská-Horova), u nákupních center apod. Stojany mají být takové konstrukce, aby umožňovaly opření rámu kola a jeho uzamčení. Při plánovaných rekonstrukcích veřejných budov zahrnout do stavebního programu uzamykatelné prostory na kola vkusně zakomponované do architektury (zejm. školy).

Na území Žabovřesk jsou existující cyklotrasy na ul. Královopolské (samostatný pruh), Zborovské (organizační opatření) a Haasově (organizační opatření).

Jako velmi chybějící je nutné specifikovat propojení trasy Královopolská na užívanou trasu Kníničská. Tato neoficiální vytížená cyklostezka navazuje v městské části Komín na uzlu Svratecká na cyklotrasu směr Brněnská přehrada. Komfortní napojení by si zasloužilo i napojení na rekreační trasu podél Svratky v městské části Jundrov. Třetím místem s absencí propojení jsou trasy Královopolská – Dobrovského. Trasa Dobrovského dobudovaná v r. 2014 má přímou návaznost na cyklotrasu Chodská směřující do centra Brna.

Tato místa by ve výhledu rozšíření cyklotras v Žabovřeskách měla mít prioritu.

V analýze cyklodopravy bylo uvažováno s deklarovanými „užívanými trasami“ dle webu brnonakole.cz

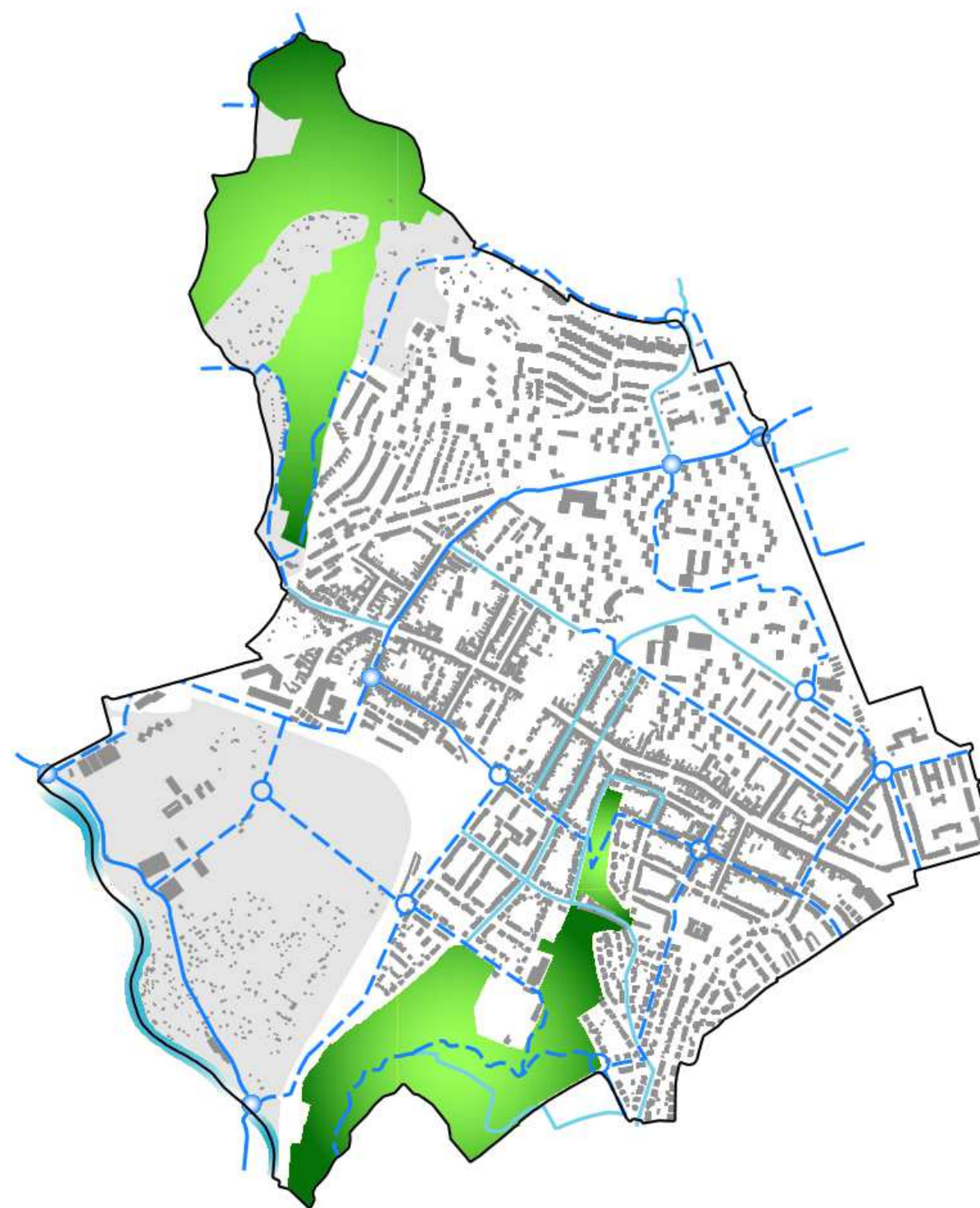

SCHÉMA CYKLISTICKÉ DOPRAVY

6. SPECIFIKACE PROBLÉMOVÝCH LOKALIT A TRAS

Z analýzy vyplynuly závěry, které přenesené do problémového výkresu vykreslují mapu míst a tras, na které je nutné se v dalším vývoji městské části zaměřit.

Podrobněji již byly konkrétní problémy zmíněny v předchozích kapitolách.

6.1. Regenerace a vznik veřejných prostor

Žabovřesky jako urbanistická struktura jsou kombinací historických a novodobých struktur. Síť veřejných prostor kombinuje vymezené veřejné prostory v historicky rostlé struktuře a volné prostory modernisticky pojatých volných prostor sídlišť.

Všechna prostranství vyžadují postupnou revitalizaci, protože morálně i funkčně zastarávají a jejich pojetí by vždy mělo zohledňovat co nejlépe funkce, které plní.

Úlohou generelu je také předjímat potřeby ve veřejném prostoru v rámci rozvojových lokalit městské části. Při výstavbě nových lokalit by dle jejich velikosti mělo být vždy pamatováno na potřebu veřejných prostor adekvátního typu a velikosti. Tuto potřebu lze naplnit jak vymezením místa pro nový veřejný prostor tak, je-li dostupnost a velikost dostačující, regenerací prostor stávajících. Současně je nutné věnovat pozornost prostupnosti území a vytvořit či zachovat vazby a průchody v území. Vznikají-li uzavřené, neprostupné lokality bez prostorů k setkávání, sociální izolace vede k nízké soudržnosti obyvatel a malé identifikaci obyvatel s městskou částí.

Při vytváření nových veřejných prostor by měl být kladen důraz na jejich jedinečnost.

6.2. Problémové lokality a lokality s potenciálem

Na základě analýz byly vytyčeny problémové lokality, u nichž jsou provozní, funkční či technické problémy nezpochybnitelné. Míra problematičnosti je na výkrese zohledněna třemi stupni. Hodnotící kritérium pro zařazení do kategorií akutní problém, mírně akutní a neakutní na základě míry omezení funkčnosti místa. Tedy nakolik dobře slouží svému účelu, který je v místě dominantní.

To může být vodítkem k chronologii řešení jednotlivých lokalit. Je zřejmé, že může dojít k upřednostnění méně palčivých problémů například v souvislosti se stavebním rozvojem.

Lokality s potenciálem jsou konsolidovaná místa, která nejsou přístupná a tudíž nevyužívaná nebo místa hojně využívaná s malou estetickou kvalitou, či morálně zastaralým vybavením.

Seznam problémových lokalit

01 – UL. PŘÍKRÁ / PALACKÉHO VRCH – PĚŠÍ SPOJNICE - VYŠLAPANÁ PĚŠINA UZAVŘENÁ BRÁNOU; STÉKAJÍCÍ DEŠŤOVÉ VODY, CHYBĚJÍCÍ PŘÍLEŽITOST K SEZENÍ A AKTIVITÁM

02 – UL. VYCHODILOVA / UL. U VODÁRNY – PĚŠÍ SPOJNICE - HLAVNÍ REKREAČNÍ PĚŠÍ TAH –PĚŠINA VE SVAŽITÉM TERÉNU, NEZPEVNĚNÝ POVRCH, PŘEROSTLÉ KEŘOVITÉ POROSTY, STÉKAJÍCÍ DEŠŤOVÉ VODY, CHYBĚJÍCÍ PŘÍLEŽITOST K SEZENÍ

03 – UL. VYCHODILOVA / ÚSTÍ UL. ZEYEROVA – STARÝ OBJEKT DPmB, NEDŮSTOJNÝ STÁNEK S POTRAVINAMI, PROSTOR V OKOLÍ OBJEKTU TEPLÁREN, ORGANIZACE PROSTORU

04 – UL. VYCHODILOVA – VEŘEJNÝ PROSTOR PŮVODNĚ S CHARAKTEREM NÁMĚSTÍ PŘED OBJEKTEM BÝVALÉ OBČ. VYBAVENOSTI (DNES SOUKR. FIRMA) – CENTRÁLNĚ UMÍSTĚNÉ KONTEJNERY TŘÍDĚNÉHO ODPADU, NEFUNKČNÍ FONTÁNA, NEROVNÉ POVRCHY

05 – UL. GABRIELY PREISSOVÉ - PROSTOR PŘED MŠ – KŘÍŽENÍ PĚŠÍ A AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY, CHYBĚJÍCÍ ROZPTYLOVÝ PROSTOR MATEŘSKÉ ŠKOLY

06 – UL. KROFTOVA / COLOVA – UŽÍVANÉ PĚŠÍ SPOJNICE - NEROVNÝ POVRCH DLAŽBY, CHYBĚJÍCÍ OSVĚTLENÍ NA JEDNÉ Z TRAS

07 – UL. ŠTURSOVA - PŘECHODOVÁ ZÓNA MEZI PLÁNOVANOU ZÁSTAVBOU NA HRANĚ VRCHU PALACKÉHO A NÁSTUPEM DO LESOPARKU – ZACHOVÁNÍ PĚŠÍHO NÁSTUPU DO REKREAČNÍ ZELENÉ PLOCHY A MOŽNOST POSKYTNOUT OBYVATELŮM AKTIVITY

08 – UL. ŠTURSOVA / KROFTOVA – PROBLÉMOVÁ KŘIŽOVATKA, PŘÍJEZD K PLÁNOVANÉ ZÁSTAVBĚ NA HRANĚ VRCHU PALACKÉHO S PŘÍLEHAJÍCÍM PROSTOREM NEVYUŽÍVANÉ VEŘEJNÉ ZELENĚ

09 – UL. KROFTOVA - PROSTOR S VYTÍŽENOU ZASTÁVKOU MHD BEZ ROZPTYLOVÉHO PROSTORU A PĚŠÍ PROPOJENÍ NA ULICI VRÁZOVA, NEROVNÉ POVRCHY, SOUSEDÍCÍ PROSTOR VEŘEJNÉ ZELENĚ, KONTEJNERY TŘÍDĚNÉHO ODPADU NA DVOU NEDALEKÝCH POZICÍCH, SPOJNICE PRO PĚŠÍ SE SCHODIŠTĚM VYKAZUJE

10 – UL. KRÁLOVOPOLSKÁ - ZASTÁVKA MHD PŘÍVRAT NA DOPRAVNÍM UZLU MHD S NEDOSTATEČNÝM ROZPTYLOVÝM PROSTOREM A MORÁLNĚ ZASTARALÝM OBJEKTEM V MAJETKU DPmB

11 – MAKOVSKÉHO. NÁM. - PŘEDPROSTOR OC RUBÍN - STROMY S NÍZKO POSAZENOU KORUNOU, POTENCIÁLNÍ MÍSTO PRO TRH, SOUVISEJÍCÍ PARKOVIŠTĚ S PROBLEMATICKÝM PROVOZEM

12 – UL. KRÁLOVOPOLSKÁ – HORNÍ NÁSTUP DO OC A KD RUBÍN - BARIÉRY PĚŠÍHO PROVOZU NA VSTUPNÍ TRASE, PŘÍLEHLÁ TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ BEZ VIZUÁLNÍHO ODSTÍNĚNÍ, NEROVNÉ POVRCHY, MORÁLNĚ ZASTARALÝ PARTER, VIZ P12

13 – UL. LIPSKÁ - TECHNICKÝ A ZÁSOBOVACÍ PROSTOR OC RUBÍN – MÍSENÍ PĚŠÍHO A AUTOMOBILOVÉHO PROVOZU, NEORGANIZOVANÉ PARKOVÁNÍ, DEGRADUJÍCÍ OKOLÍ

14 – UL. ZÁHŘEBSKÁ - PARKOVACÍ PLOCHA S NEROVNÝM A POPRASKANÝM POVRCHEM, KONTEJNERY TŘÍDĚNÉHO ODPADU, ZASTARALÉ PÍSKOVIŠTĚ, NEUDRŽOVANÉ ZELENĚ

15 – UL. FOERSTROVA - PŘEDPROSTOR SALESIAŇSKÉHO STŘEDISKA MLÁDEŽE A KOSTELA – NEPŘEHLEDNÝ PROSTOR BEZ ODPOVÍDAJÍCÍ ROZMĚRNĚJŠÍ PLOCHY SE ZPEVNĚNÝM POVRCHEM, ROZPTÝLENÉ HERNÍ PRVKY POD STROMY NA HLINĚNÉM POVRCHU, STROMY S NÍZKO POSAZENÝMI KORUNAMI

16 – UL. ZBOROVSKÁ – HOJNĚ VYUŽÍVANÝ PŘÍSTUP KE ŠKOLE A MŠ NÁM. SVORNOSTI S NEORGANIZOVANÝM PARKOVÁNÍM A MÍSENÍM PROVOZU PĚŠÍCH A AUTOMOBILŮ

17 – UL. JINDŘICHOVA / KOREJSKÁ - PLOCHA BÝVALÉHO HŘIŠTĚ S ROZPADAJÍCÍM SE BETONOVÝM POVRCHEM POD STROMY S NÍZKO POSAZENÝMI KORUNAMI

18 – UL. ZBOROVSKÁ / KLÍMOVA - PLOCHA BÝVALÉHO HŘIŠTĚ S NEROVNÝM BETONOVÝM POVRCHEM, BEZ ODPOVÍDAJÍCÍHO VYBAVENÍ, OPĚRNÉ ZÍDKY

19 – UL. ZBOROVSKÁ – OPAKUJÍCÍ SE KOVOVÉ KRYTY NA UMÍSTĚNÍ KOMUNÁLNÍHO ODPADU, ZASTARALÉ, NAPADENÉ RŽÍ; BÝVALÝ STÁNEK PNS S PRODEJEM ZELENINY

20 – ROSICKÉHO NÁM. – DOPRAVNÍ UZEL - CHYBĚJÍCÍ PROSTOROVÉ VYMEZENÍ, PASIVNÍ PARTER, CHYBĚJÍCÍ PŘÍLEŽITOST K SEZENÍ A STÁNÍ, NEUPRAVENÉ PLOCHY, NÍZKÁ KVALITA ZELENĚ

21 – UL. HOROVA – PROLUKA V ZÁSTAVBĚ - PLOCHA NEVYUŽÍVANÁ, MOŽNOST ZASTAVĚNÍ NEBO ZVÝŠENÍ KVALITY STÁVAJÍCÍHO STAVU, ABY SE STALA VYUŽÍVANOU

22 – UL. HOROVA – VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ PŘED RADNICÍ – KOMPLIKOVANÉ MAJETKOPRÁVNÍ VZTAHY, NEVYUŽÍVANÝ PROSTOR, NÍZKÁ ATRAKTIVITA PROSTORU, UMOŽNIT VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK IDENTICKÝ S Č. 24 A Č.25, P06 A P09

23 – BURIANOVO NÁM. – NÍZKÁ ATRAKTIVITA PROSTORU, PROSTOROVÉ BARIÉRY STAVEBNÍ, BARIÉRY V PODOBĚ PARKUJÍCÍCH AUT, ŠTÍTOVÉ STĚNY A AREÁL SBĚRNÉHO STŘEDISKA DEGRADUJÍCÍ OKOLÍ

24 – UL. MINSKÁ / UL ZBOROVSKÁ – VYTÍŽENÁ PĚŠÍ SPOJNICE S NAPOJENÍM AŽ K OC PERLA – ÚZKÝ PROFIL, BEZ VIZUÁLNÍHO Odstínění SOUKROMÝCH ZAHRAD, ZASTARALÉ POVRCHY, CHYBĚJÍCÍ VYBAVENÍ, NÍZKÁ ATRAKTIVITA TRASY VZHLEDEM K DŮLEŽITOSTI UL. MINSKÉ, NÁVAZNOST NA ATRAKTIVNÍ PĚŠÍ SPOJNICI ZBOROVSKÁ/OC PERLA; UMOŽNIT VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK IDENTICKÝ S Č. 22 A Č.25, A P06, P09

25 – UL. MINSKÁ / KLÍMOVA – PĚŠÍ SPOJNICE VEDLE NOVÉHO OBJEKTU NA UL. MINSKÁ – CHYBĚJÍCÍ VYBAVENOST A NÍZKÁ ATRAKTIVITA PROSTORU, NÁVAZUJÍCÍ UL. KLÍMOVA – DEGRADOVANÉ POVRCHY KOMUNIKACE A CHODNÍKŮ, PROBLEMATICKY ORGANIZOVANÉ PARKOVÁNÍ, ÚZKÝ PROFIL PRO PĚŠÍ; UMOŽNIT VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK IDENTICKÝ S Č. 22 A Č.24 A P06, P09

26 – UL. MINSKÁ – OBCHODNÍ PARTER ŽIVÝ A FUNKČNÍ, V MÍSTĚ ROZŠÍŘENÍ ULIČNÍHO PROFILU BARIÉRY V PODOBĚ PARKUJÍCÍCH AUT, CHYBĚJÍCÍ PŘÍLEŽITOST K ZASTAVĚNÍ A SEZENÍ, POTENCIÁL K VYTVOŘENÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU CHARAKTERU MĚSTSKÉ TŘÍDY (ŘEŠENÍ V NÁVAZNOSTI NA BRZKOU REKONSTRUKCI HOROVA/MINSKÁ)

27 – UL. KOREJSKÁ, PĚŠÍ PROPOJENÍ K PODCHODU – OPLOCENÍ PŘILEHLÉHO AREÁLU DEGRADUJÍCÍ OKOLÍ, ZÚŽENÍ PROFILU PRŮCHODU K PODCHODU, ČÁSTEČNĚ HLINĚNÝ POVRCH, ŠPATNÝ POCIT BEZPEČÍ

28 – UL. TÁBOR – PARK PŘED ZŠ J. BABÁKA – VYÚSTĚNÍ PODCHODU Z UL. KOREJSKÁ; NEVYUŽÍVANÝ PROSTOR VELKÉHO ROZSAHU, ŠPATNÝ POCIT BEZPEČÍ PŘI POUŽITÍ PODCHODU, NADBYTEČNÁ KOMUNIKACE NA STRANĚ UL. J. BABÁKA

29 – UL. J. BABÁKA - PŘEDPROSTOR ZŠ J. BABÁKA – NEREPREZENTATIVNÍ CHARAKTER, KONFLIKT PĚŠÍHO A AUTOMOBILOVÉHO (PARKOVÁNÍ) PROVOZU V PŘEDPROSTORU ŠKOLY, NÍZKÁ ATRAKTIVITA V PROSTORU, KTERÝ JE ČASTO VYUŽÍVANÝ K NEFORMÁLNÍM SETKÁNÍM

30 – UL. POD KAŠTANY – VNITROBLOK BYTOVÝCH DOMŮ – DEGRADOVANÉ POVRCHY CHODNÍKŮ A SILNIC, NEVYŘEŠENÉ SPÁDY TERÉNU, NÍZKÁ ATRAKTIVITA PROSTORU S VELKÝM POTENCIÁLEM, PROBLEMATICKY ORGANIZOVANÉ PARKOVÁNÍ

31 – UL. MATZENUAUEROVA – AREÁL BYTOVÝCH DOMŮ – DEGRADOVANÉ POVRCHY CHODNÍKŮ A SILNIC KE GARÁŽÍM, NÍZKÁ KVALITA ZELENĚ, MORÁLNĚ ZASTARALÉ OPLOCENÍ NA MNOHA MÍSTECH ZBORCENÉ, AREÁL BYT. DOMŮ DEGRADUJE OKOLÍ

32 – UL. MATZENUAUEROVA – ŠPATNÝ STAV CHODNÍKŮ A SILNICE, POTENCIÁL PRO VYTVOŘENÍ OBYTNÉ ULICE BEZ OBRUBNÍKŮ (SDÍLENÝ PROSTOR)

33 – UL. MATZENUAUEROVA / NÁHORNÍ – PĚŠÍ SPOJNICE NA HRANICI MČ – VYŠLAPANÁ PĚŠINA NA PĚŠÍM TAHU Z KRAVÍ HORY, SOUSEDÍCÍ S AREÁLEM GYMNÁZIA; HLINĚNÝ POVRCH, STÉKAJÍCÍ DEŠŤOVÉ VODY, CHYBĚJÍCÍ PŘÍLEŽITOST K SEZENÍ

34 – HVĚZDÁRNA KRAVÍ HORA / UL. LUŽICKÁ – PĚŠÍ SPOJNICE NA HRANICI MČ – VYŠLAPANÁ PĚŠINA NA PĚŠÍM TAHU Z KRAVÍ HORY; HLINĚNÝ POVRCH, STÉKAJÍCÍ DEŠŤOVÉ VODY, CHYBĚJÍCÍ PŘÍLEŽITOST K SEZENÍ, KONTRAST S NÁVAZUJÍCÍM ATRAKTIVNÍM PARKEM NA KRAVÍ HOŘE

35 – UL. BŘEZINOVA / TŮMOVA – OFICIÁLNÍ PĚŠÍ SPOJNICE ULIC, SCHODIŠTĚ VE ŠPATNÉM STAVU, NÍZKÁ KVALITA ZELENĚ, POTENCIÁL K ZATRAKTIVNĚNÍ, CHYBĚJÍCÍ VYBAVENÍ

Místa s potenciálem k vytvoření kvalitního veřejného prostoru

P01 – UL. GABRIELY PREISSOVÉ / VYCHODILOVA - V TEPLÉM OBDOBÍ NEVYUŽÍVANÝ VP - ZLEPŠIT ORGANIZACI PĚŠÍCH TRAS, DOPLNĚNÍ VYBAVENÍ, VÝSADBA, ZACHOVAT SVAH K ZIMNÍMU VYUŽITÍ

P02 – UL. KRÁLOVOPOLSKÁ – NEVYUŽÍVANÝ VP VEŘEJNÉ ZELENĚ – LEGALIZOVAT VYŠLAPANOU PĚŠINU, DOPLNIT VÝSADBU OCHRANNÉ ZELENĚ V PODOBĚ KEŘŮ, DOPLNIT VYBAVENÍ

P03 – UL. KRÁLOVOPOLSKÁ – NEVYUŽÍVANÝ ROZSÁHLÝ VP VEŘEJNÉ ZELENĚ - ODCLONIT DOSADBOU KEŘŮ AUTOMOBILOVOU DOPRAVU, ZPŘÍSTUPNIT PĚŠINOU PROSTRANSTVÍ, DOPLNIT VYBAVENÍ, PARKOVÉ ÚPRAVY

P04 – UL. ŠTURSOVA / KROFTOVA – NEVYUŽÍVANÝ VP VEŘEJNÉ ZELENĚ, VIZ PROBLÉMOVÉ MÍSTO Č. 08, POTENCIÁL K VYUŽITÍ DLE PLÁNOVANÉHO ŘEŠENÍ KŘÍŽOVATKY

P05 – UL. STRÁNSKÉHO / SOCHOROVA – OFICIÁLNÍ PĚŠÍ SPOJNICE – ZATRAKTIVNIT PROSTOR NABÍDKOU VYBAVENÍ K SEZENÍ A ESTETICKÝM ZÁŽITKEM

P06 – UL. HOROVA / LUČNÍ / FOERSTROVA – ZATRAKTIVNIT A POSÍLIT PĚŠÍ SPOJNICI HOROVA (RADNICE) / OC A KD RUBÍN; ROZŠÍŘENÍ PĚŠÍHO PROFILU, UMÍSTĚNÍ VYBAVENÍ, REGENERACE HŘIŠTĚ V SÍDLIŠTI LUČNÍ, SOUBĚŽNĚ ŘEŠIT VHODNÉ NAPOJENÍ ŘEŠENÉ PĚŠÍ TRASY, KTERÁ JE V KOLIZI S PROSTOREM HŘIŠTĚ, UMOŽNIT VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK IDENTICKÝ S Č. 22, 24, 25 A P09

P07 – UL. KOREJSKÁ - POTENCIÁL PRO VÝSADBU STROMŮ PODÉL PARKOVACÍ PLOCHY

P08 – UL. FANDERLÍKOVA / ŠMEJKALOVA – VNITROBLOK BYTOVÝCH DOMŮ – POTENCIÁL PRO URBAN GARDENING NEBO ZATRAKTIVNĚNÍ PROSTORU PRO POBYT A SOUSEDSTVÍ

P09 – UL. MINSKÁ / ŠERÁNKOVA - OFICIÁLNÍ PĚŠÍ SPOJNICE (SCHODIŠTĚ) – ZATRAKTIVNIT PROSTOR NABÍDKOU VYBAVENÍ K SEZENÍ A UMOŽNIT VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK IDENTICKÝ S Č. 22, 24, 25 A P06 P09

P10 – UL. VEVEŘÍ / ŠUMAVSKÁ – VEŘEJNÝ PROSTOR S PARKOVIŠTĚ – ORGANIZACÍ PARKOVÁNÍ DOCÍLIT VYTVOŘENÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU PRO ROZPTYL OSOB Z KULTURNÍHO OBJEKTU SONO CENTRA

P11 – UL. ŠUMAVSKÁ – ZELENÝ PÁS SOUVISEJÍCÍ SE ZELENÍ V PŘILEHLÉM VNITROBLOKU POD KAŠTANY – ZVÝŠENÍ KVALITY ZELENĚ A PODPOŘENÍ NÁSTUPU DO VNITROBLOKU

P12 – UL. HORÁKOVA – PROSTUPUJÍCÍ ZELENĚ LESOPARKU – POTENCIÁL PRO DŮSTOJNÝ NÁSTUP DO REKREAČNÍ OBLASTI

P13 – UL. ZELENÉHO / ELEONORY VORAČICKÉ / KRÁLOVA – PĚŠÍ SPOJNICE SE SCHODIŠTĚM – MÁLO VYUŽÍVANÝ VP – ZVÝŠIT KVALITU VP A PODPOŘIT VYUŽITÍ PROSTORU

P14 – UL. BŘEZINOVA / TICHÉHO – ZELENÝ VP – ZVÝŠENÍ KVALITY ZELENĚ, UPRAVIT VZHLED A UMÍSTĚNÍ KONTEJNERŮ TŘÍDĚNÉHO ODPADU

6.3. Bariéry v území a jejich překonávání

Jak bylo zmíněno, v Žabovřeskách se nacházejí bariéry zhmotněné dopravní infrastrukturou. Umožnit jejich překonání je zásadní pro život ve městě. V tomto ohledu je cílem generelu, aby v rámci investiční či infrastrukturní výstavby byla vždy zachována či vytvořena možnost prostupnosti územím. Popřípadě vytvářet spojnice tam, kde chybějí, pokud to majetkoprávní vztahy dovolí. Je nutné říci, že koncepční připravenost samosprávy je v tomto bodě důležitá

6.4. Obecné a multiplicitní problémy veřejného prostoru ve městě

6.4.1. Kontejnery tříděného odpadu

Kontejnery tříděného odpadu jsou zpravidla prostředkem degradace okolí. Nutné je zavedení jejich jednotného (nenápadného) vzhledu, pravidelný úklid v okolí a sjednocení poloh kontejnerů tam, kde jsou v dohledné vzdálenosti kontejnery na odpad různého druhu.

Doporučuje se zavést umístování kontejnerů do přístřešku či vymezujiícího objektu, který je vkusný a svým typem reaguje na okolí.

Tato tematika byla zpracována podrobně ve výkresové části viz karta č. 005 - MULTIPLICITNÍ PROBLÉM – KONTEJNERY TŘÍDĚNÉHO ODPADU

6.4.2. Odpadkové koše městské

Odpadkové koše na území městské části mají podobu žlutých boxů, zavěšených zpravidla na sloupech veřejného osvětlení. Většina z nich dosloužila a jejich povrch je nerovný, barva oprýskaná a zpravidla je doprovází hromadění odpadů v jejich blízkosti.

Doporučuje se stanovit v dokumentu Standardy pro veřejná prostranství nebo v katalogu vybavení pro Žabovřesky typy odpadkových košů dle důležitosti místa různých materiálových kvalit a přistoupit k postupné výměně. Dále se doporučuje volit typ samostatně stojící.

6.4.3. Přístřešky na komunální odpad v sídlištích (řeší magistrát)

Ne všechna vznikající soukromá společenství vlastníků domů v sídlištích převzala zodpovědnost za místa ukládání komunálního odpadu. Některé přístřešky v sídlištích jsou v havarijním stavu a rozpadající se objekty se stávají nebezpečnými. Cestou, jak přimět k zodpovědnosti majitele bytů, je převedení nemovitosti přístřešků na odpad na příslušná společenství vlastníků domů a bytů.

6.4.4. Prostorové bariéry

Principiálně je přítomnost bariér v prostoru známkou špatné organizace prostoru a signálem, že člověk není vítán. Pokud lze organizaci prostoru realizovat jinými prostředky, měly by tyto dostat přednost. Pokud jsou umístovány bariéry z nutnosti ochranné či organizační, měly by mít vhodnou estetickou kvalitu v návaznosti na okolí.

V uličních profilech ztěžují pohyb na chodnících sloupy veřejného osvětlení a jiné solitérní technické prvky. Vhodnějším umístěním těchto prvků je zelený pás nebo přiřazení do stromořadí, kde se pohyb chodců nepředpokládá.

Schodiště jakožto prostorová bariéra může být zpracováno v podobě, která vybízí i k jiným způsobům využití. Doporučuje se rušit schodiště ve volném sídlištním prostoru nahrazovat je rampami tam, kde to prostorové možnosti dovolí.

6.4.5. Volně stojící rozvaděče

Nevzhlednými prvky se často stávají i v nově upravených prostorech volně stojící rozvaděče médií. Jelikož regulace umístování je z pozice samosprávy velmi těžká je vhodné pokoušet se o slučování rozvaděčů a jejich maskování vhodnou subtilní (např. kovovou) optickou clonou.

6.4.6. Grill pointy

Vzhledem k velkému potenciálu lesoparků a Žabovřeských luk se doporučuje v městské části Žabovřesky realizovat 1-2 grill pointy, jako doplňková aktivita pro majitele bytů.

6.4.7. Výběhy pro psy, úklid exkrementů

Špatná disciplína majitelů psů způsobuje často nechuť k pohybu po místech častého výskytu psů a to i na vycházkových trasách. Žabovřesky mají vytčené čtyři výběhy pro volný pohyb psů a na ulicích je rozmístěno 256 odpadkových košů a 251 zásobníků na úklid psích exkrementů. Z hlediska dostupnosti jsou lokalita Březinova - Mučednická - Králova a stále se rozšiřující lokalita Vychodilova ve vzdáleném dosahu výběhu pro psy.

Rozšíření nabídky míst pro pobyt psů a doplňování odpadkových nádob pro psy může stav zlepšit. Tato preventivní opatření by měla být doplněna restriktivními, jejichž důsledné uplatňování by mohlo vést ke zvýšení uvědomělosti majitelů psů.

6.4.8. Reklama ve veřejném prostoru

Kultivovaná reklama především v podobě označení provozoven je žádoucím prvkem živého parteru. Jedním z problémů města je přebujelá inzerce podnikatelských aktivit na veřejných prostranstvích, která negativně ovlivňuje kvalitu míst. Podoba reklamy ve veřejném prostoru musí svým množstvím velikostí a typem odpovídat charakteru místa.

Je vhodné nastavit regulaci, která bude vymahatelná a důsledně uplatňovat sankce za nedodržení pravidel. Podrobná pravidla regulace by měl stanovovat Magistrát města Brna, ale v intencích městské části lze regulovat reklamu na důležitých společensko – komerčních místech městské části.

7. PILOTNÍ LOKALITY K REGENERACI

První verze generelu veřejných prostor MČ Žabovřesky se zaměřila na vybrané veřejné prostory tak, aby bylo možné generel uvádět do praxe (realizace úprav).

Lokality jsou analyzovány na kartách. Jsou zachyceny urbanistické souvislosti, definovány limity využití místa a je pojmenována vize místa v souladu s jeho charakteristikou a účelem.

Multikriteriální hodnocení reflektuje rozsah stávající kvality prostředí a úroveň očekávaného zlepšení kvality. Sestává z této sady kritérií: možnost chodit, možnost stát, možnost sedět, možnost občerstvit se, možnost hrát si, dostupnost, dopravní a sociální bezpečnost, lidské měřítko, živý parter a vybavenost, vizuální a sluchový zážitek, kvalita ovzduší a pohoda prostředí.

Analýza SWOT odhaluje silné a slabé stránky místa a promítnutím do schématu jsou zobrazeny hlavní aspekty určené k řešení území či místa.

Vzorové příklady slouží jako inspirace pro návrhy podoby a využití míst.

Pro každou lokalitu jsou udávána doporučení pro další postup a vytipována nízkonákladová řešení.

Karty mají sloužit jako zadání pro projekty a studie, případně podklad pro tvorbu zadání architektonické soutěže.

Byly zvoleny tyto lokality k analýze:

ROSICKÉHO NÁMĚSTÍ, karta č. 001

DOPRAVNÍ UZEL NA UL. PŘÍVRAT, karta č. 002

PARKOVÁ PLOCHA PŘI KRÁLOVOPOLSKÉ ULICI A HORNÍ VSTUP DO CENTRA RUBÍN, karta č. 003

MINSKÁ – ULIČKY – PĚŠÍ SPOJNICE S POTENCIÁLEM SVĚBYTNÉHO CHARAKTERU, karta č. 004

8. DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ POSTUP

Generel slouží jako koncepční podklad pro realizaci logické a celistvé sítě veřejných prostor na území městské části Brno – Žabovřesky v návaznosti na sousedící městské části a jejich síť veřejných prostor.

Vyhodnocení generelu bude probíhat v pravidelných intervalech a na základě vyhodnocení se aktualizuje. Aktualizaci generelu předpokládáme v intervalu 3-5let.

6.1. Standardy pro veřejná prostranství v MČ Brno Žabovřesky

V návaznosti na Generel veřejných prostranství doporučujeme zpracovat Standardy pro veřejná prostranství v MČ Brno Žabovřesky. Jejich smyslem bude nastavení základních pravidel pro podobu veřejných prostranství.

Jednoduchý dokument by se měl stát manuálem, který určí základní parametry dlažeb a dalších povrchů, typů laviček, košů, stojanů na kola apod. Popíše také obecné principy řešení komunikací, přechodů, výsadby a údržby zeleně.

Díky aplikaci standardů při každé úpravě, rekonstrukci i údržbě bude výsledek působit celistvě a i následná péče bude díky optimálnímu sjednocení prvků snadnější a hospodárnější.

Zpracování zajistí kompetentní odbor městské části.

6.2. Akční plán

Dalším krokem k systémovému postupu je zpracovat **akční plán**, který se zabývá organizačními a projekčními kroky a stanoví pořadí a harmonogram úprav vybraných veřejných prostorů..

S ohledem na nutnost koordinace jednotlivých složek utvářejících veřejná prostranství je nutné uvažovat s přípravou projektů v časovém předstihu.

Obnovou veřejných prostor na úrovni čtvrtěového významu a dodáním svébytnosti jejich vzhledu se posiluje identifikaci obyvatel s jejich městskou částí.

Obnovou veřejných prostor na úrovni lokální se umožňuje vznik či posílení sounáležitosti („sousedství“).

Zpracování zajistí kompetentní odbor městské části.

6.3. Realizace pilotních projektů

Na úrovni městské části budou vybrány, realizovány a vyhodnoceny....

Opatření pro řešení konkrétních situací:

- stavební činnosti provádět koordinovaně se všemi partnery s cílem zamezit jednoúčelovým opravám a opakované stavební činnosti
- informovat obyvatele různými způsoby – webové stránky, noviny, setkávání s občany, výstavy
- zapojit veřejnost do plánování veřejných prostor v různých fázích projektů jako krok k posílení identifikace obyvatel s místem jejich života
- při výstavbě nových lokalit dbát na odpovídající doplnění veřejných prostor a zachování či zlepšení prostupnosti územím
- podporovat nabídku služeb a vybavenosti dle potřeb příslušné lokality
- zajistit konání lokálních akcí a místních aktivit, popřípadě podpořit vznik nových
- respektovat charakter místa a obnovovat kvalitní tradiční prvky a detaily
- rozvíjet historii místa, veřejné prostory vytvářet s respektem k historickému charakteru
- respektovat stanovené obecné pořadí priorit jednotlivých druhů dopravy - veřejná doprava, chodci, cyklisté, obslužná doprava, cílová individuální doprava, průjezdná doprava
- zlepšovat podmínky pro chodce a cyklisty dotvořením sítě pěších a cyklistických cest
- vytvořit místo pro tržiště lokálních produktů
- zeleň v městské části pravidelně udržovat, podporovat kvalitu zeleně na soukromých pozemcích, novou výsadbu provádět koncepčně a v souladu s okolní kompozicí
- stanoviště tříděného odpadu dle koncepce Magistrátu města Brna, zavést jejich jednotný vzhled a úpravu a pravidelný úklid
- regulovat reklamu ve veřejném prostoru
- zajistit pravidelný úklid a údržbu veřejného prostoru

9. ZÁVĚR

Zpracovaný dokument se má stát vodítkem pro práci samosprávy i odborníků při plánování a realizování úprav ve veřejném prostoru městské části Brno – Žabovřesky.

Využití kvalitního potenciálu města bude dalším krokem v rozvoji městské části.

V Brně dne 3.6.2015

Ing. arch. Pavel Klein

Ing. arch. Olga Kleinová

Ing. arch. Robert Sedlák

KT architekti